

Høgskulen på Vestlandet

BER332 - Bacheloroppgave

BER332-H-2022-VÅR-FLOWassign

Predefinert informasjon

Startdato:	02-05-2022 09:00	Termin:	2022 VÅR
Sluttdato:	16-05-2022 14:00	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgave		
Flowkode:	203 BER332 1 H 2022 VÅR		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Kandidatnr.:	334
---------------------	-----

Informasjon fra deltaker

Antall ord *:	7698
----------------------	------

Egenerklæring *: Ja
Jeg bekrefter at jeg har Ja
registrert
oppgavetittelen på
norsk og engelsk i
StudentWeb og vet at
denne vil stå på
vitnemålet mitt *:

Gruppe

Gruppenavn:	(Anonymisert)
Gruppenummer:	14
Andre medlemmer i gruppen:	309, 317

Jeg godkjenner avtalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

Er bacheloroppgaven skrevet som del av et større forskningsprosjekt ved HVL? *

Nei

Er bacheloroppgaven skrevet ved bedrift/virksomhet i næringsliv eller offentlig sektor? *

Nei

BACHELOROPPGAVE

Alderdom og hverdagsaktiviteter: En kvantitativ studie som undersøker ønsker om deltakelse i hverdagsaktiviteter i alderdommen

Old age and everyday activities: A quantitative study exploring desires for participation in everyday activities in old age

Kandidatnummer 309, 317 og 334

Bachelor i ergoterapi
Institutt for helse og funksjon
Veileder: Linda Stigen
Innleveringsdato: 16.05.22
Antall ord: 7 698

Jeg bekrefter at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, § 12-1.

Forord

Arbeidet med denne oppgaven har vært lærerikt, spennende, krevende og givende. Vi har innhentet ny kunnskap om kvantitative metoder og statistiske analyser. Vi har utvidet vår kunnskap om aktivitet og deltakelse og dens viktige rolle i menneskers helse og velvære.

Vi ønsker å takke vår veileder Linda Stigen for god veiledning, gode råd og motiverende samtaler. Videre ønsker vi å takke Linda Stigen og Øyfrid Larsen Moen ved NTNU Gjøvik som har gitt oss mulighet til å ta del i deres forskningsprosjekt. Vi ønsker også å takke venner og familie som har bistått med veiledning, korrektur og sosial støtte gjennom arbeid med denne bacheloroppgaven.

Sammendrag

Tittel: Alderdom og hverdagsaktiviteter: En kvantitativ studie som undersøker ønsker om deltakelse i hverdagsaktiviteter i alderdommen.

Formål: Formålet med oppgaven er å få en forståelse for hvor hyppig personer i aldersgruppen 55 år og eldre deltar i hverdagsaktiviteter, og hvilken sammenheng det har med ønsket om hyppighet i deltakelse i alderdommen. Vi ønsker å utforske om det er noen sammenheng mellom deltakelse i hverdagsaktiviteter og alder, kjønn og utdanningsnivå.

Problemstilling: Hva er sammenhengen mellom hvor ofte personer som er 55 år og eldre utfører hverdagsaktiviteter i dag og ønske om hyppighet i utførelse av hverdagsaktiviteter i alderdommen?

Metode: Kvantitativt design ble benyttet ved bruk av spørreskjema utformet etter tverrsnitt studiedesign. Det ble gjennomført deskriptive analyser for å utforske frekvensfordelingen. Korrelasjonsanalyse ble anvendt for å utforske sammenhengen mellom aktivitetsdeltakelse i dag og i alderdommen, og de demografiske dataene.

Resultat: Det er signifikant positiv korrelasjon mellom svarene til respondentene på spørsmålene om aktivitet i dag og i alderdommen. Den positive korrelasjonen var felles for de tre demografiske dataene: alder, kjønn og utdanningsnivå. Dette betyr at respondentene ønsker å gjøre aktivitetene i samme hyppighet i alderdommen som de gjør nå.

Konklusjon: Funnene fra denne studien viser at respondentene ønsker å gjennomføre aktiviteter like hyppig i alderdommen som de gjør i dag. Tidligere forskning viser at deltakelse i aktivitet kan endre seg som følge av økt alder. Funn fra studien og tidligere forskning kan benyttes av ergoterapeuter og andre instanser innen helse- og omsorgstjenesten for å utvikle bærekraftige helsetjenester hvor deltakelse i aktivitet står sentralt.

Nøkkelord: Ergoterapi, hverdagsaktiviteter, deltakelse, 55 år og eldre.

Abstract

Title: Old age and everyday activities: A quantitative study exploring desires for participation in everyday activities in old age.

Aim: The purpose of this study was to gain an understanding of how often people aged 55 years and older participate in everyday activities, and what relation this has with their desire for frequency of participation in old age. We want to explore if there is a connection between participation in everyday activities and age, gender and level of education.

Research question: What is the correlation between how often people aged 55 years and older perform everyday activities today and their desire for frequency of participation in everyday activities at old age?

Method: Quantitative design was used with a questionnaire designed according to cross-sectional study design. Descriptive analyzes were performed to explore the distribution of frequencies. Correlation analyzes were implemented to explore the relationship between participation in activity today and in old age, as well as demographic data.

Result: There is a significant correlation between the participants' answers to the questions about activity today and in old age. The positive correlation was common to the three demographic variables: age, gender and level of education. This means that individuals are interested in performing occupation at the same frequencies at old age.

Conclusion: The results of this study show that the participants want to carry out activities as frequently in old age as they do today. Previous research shows that participation in activity can change as a result of increasing age. The results of the present study and previous research can be used by occupational therapists and other services within healthcare to develop sustainable health services where participation in activity is a core value.

Keywords: Occupational Therapy, everyday activities, participation, aged 55 years and older.

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	7
1.1 Formål med oppgaven.....	8
1.2 Ergoterapeuters kjernekompetanse.....	8
1.3 Aldringsprosessen	8
1.4 Aktivitetsvitenskap og Occupational Justice	9
1.5 Tidligere forskning om aktivitet og alderdom	9
1.3 Oppgavens oppbygging.....	10
2.0 Metode	10
2.1 Bakgrunn for valg av metode	10
2.2 Etikk.....	11
2.3 Datainnsamlingsmetode.....	11
2.4 Forberedelse av data.....	12
2.5 Dataanalyse.....	13
3.0 Resultat	14
3.1 Alder	14
3.2 Kjønn	20
3.3 Utdanningsnivå	25
3.4 Oppsummering av resultatene.....	33
4.0 Diskusjon	33
4.2 Resultatdiskusjon.....	33
4.2.1 Hverdagsaktiviteter.....	33
4.2.2 Personlige hverdagsaktiviteter.....	34
4.2.3 Husarbeid.....	35
4.2.3 Utearbeid	36
4.2.4 Stell av dyr.....	37
4.2.5 Resultatenes nytteverdi.....	38
4.1 Metodediskusjon.....	38
4.1.1 Kvantitativ metode	38
4.1.2 Innhenting av utvalget	39
4.1.3 Validitet	39
4.1.4 Etikk.....	40
4.1.5 Dataanalyse.....	41
5.0 Konklusjon	41
Litteraturliste	43
Vedlegg 1	46
Tabeller:	
Tabell 1: Tolkning av styrke av Pearsons r.....	14
Tabell 2: Median, gjennomsnitt og standardavvik for variabelen alder i år.....	15
Tabell 3: Korrelasjonsanalyse mellom aktiviteter i dag og alderdommen for variabelen alder.....	15

Tabell 4: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for aldersgruppen 55-64 år.....	16
Tabell 5: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for aldersgruppen 65-74 år.....	17
Tabell 6: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for aldersgruppen 75-84 år.....	18
Tabell 7: Korrelasjonsanalyse mellom aktiviteter i dag og alderdommen for variabelen kjønn.	21
Tabell 8: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for menn.....	22
Tabell 9: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for kvinner.....	23
Tabell 10: Median, gjennomsnitt og standardavvik for variabelen utdanningsnivå.	25
Tabell 11: Korrelasjonsanalyse mellom aktiviteter i dag og alderdommen for variabelen utdanningsnivå.	26
Tabell 12: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for folkeskole/framhaldsskole/realskole/ungdomsskole.....	27
Tabell 13: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for gymnas/videregående skole.....	28
Tabell 14: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for høyskole/universitet (inntil 4 år).	29
Tabell 15: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for høyskole/universitet (mer enn 4 år).....	30

Figurer:

Figur 1: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten stell av dyr for aldersgruppen 55-64 år.	19
Figur 2: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten stell av dyr for aldersgruppen 65-74 år.	19
Figur 3: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten stell av dyr for aldersgruppen 75-84 år.	20
Figur 4: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten stell av dyr for menn.	24
Figur 5: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten stell av dyr for kvinner.	24
Figur 6: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten stell av dyr for folkeskole/framhaldsskole/realskole/ungdomsskole.....	31
Figur 7: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten stell av dyr for gymnas/videregående skole.....	31
Figur 8: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten stell av dyr for høyskole/universitet (inntil 4 år).....	32
Figur 9: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten stell av dyr for høyskole/universitet (mer enn 4 år). 32	32

1.0 Innledning

I Norge er det om lag 1,6 millioner mennesker som er 55 år og eldre. Det utgjør omtrent 30 % av den totale norske befolkningen i dag (Statistisk sentralbyrå, 2021). Levealderen i Norge øker, og de siste 170 årene har denne økningen vært kontinuerlig. Faktorer som blant annet kjønn og utdanningsnivå påvirker levealderen. En naturlig konsekvens av høyere levealder er en voksende eldre befolkning (Folkehelseinstituttet, 2021). Befolkningsgruppen som er 55 år og eldre vil dermed øke betydelig fram til 2040. Dette gjelder hovedsakelig for de som er 80 år og oppover (Helsedirektoratet, 2021). Eldrebølgen legger press på omsorgstjenestenes kapasitet og det er usikkert om omsorgstjenestene vil kunne dekke omsorgsbehovet til den økende befolkningen i fremtiden (Wettergreen et al., 2019).

Helse- og omsorgstjenesteloven (2011, §1-1) er en helsepolitisk føring som skal sikre at at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig. Loven legger vekt på at det skal tilrettelegges for et aktiv og meningsfullt liv som skal tilpasses den enkeltes behov (Helse- og omsorgstjenesteloven, 2011, §1-1). Helse- og omsorgsdepartementet fastslår i Leve hele livet reformen at det skal arbeides og tilrettelegges for at individer skal oppleve økt aktivitetsdeltakelse, mestring og selvstendighet i alderdommen (Meld. St.15 (2017-2018), s. 7). Reformen peker på at mestring av hverdagsaktiviteter er en forutsetning for å kunne være selvstendig i eget hjem (Meld. St. 15 (2017-2018), s. 123).

Hverdagsaktiviteter utføres regelmessig og har stor betydning for å bevare helse og opprettholde funksjonsnivå (Ness, 2016, s. 35). Deltakelse i personlige hverdagsaktiviteter bidrar blant annet til å ivareta personlig hygiene og selvstendighet i måltid (Aagaard & Langdal, 2019, s. 118). Mer komplekse hverdagsaktiviteter som eksempelvis husarbeid og hagearbeid gjør det mulig for individer å være selvstendig i hjemmet (Aagaard & Langdal, 2019, s. 119). Aldring kan føre til redusert funksjonsnivå. Dette kan påvirke personer som er 55 år og eldre sine muligheter til å delta i hverdagsaktiviteter (Nilsson & Avlund, 2012, s. 32). Kunnskap om individers deltakelse i hverdagsaktiviteter i dag og i alderdommen kan benyttes av ergoterapeuter for å fremme selvstendighet og en aktiv hverdag for individer (Peoples et al., 2019, s. 25).

1.1 Formål med oppgaven

Formålet med oppgaven er å få en forståelse for hvor ofte personer som er 55 år og eldre deltar i hverdagsaktiviteter, og hvor ofte de ønsker å gjøre dette i alderdommen. Vi ønsker å utforske om det er sammenheng mellom deltakelse i hverdagsaktiviteter i dag og i alderdommen, og alder, kjønn og utdanningsnivå. Med dette som bakgrunn har vi utformet følgende problemstilling:

Hva er sammenhengen mellom hvor ofte personer som er 55 år og eldre utfører hverdagsaktiviteter i dag og ønske om hyppighet i utførelse av hverdagsaktiviteter i alderdommen?

1.2 Ergoterapeuters kjernekompetanse

Ergoterapeuters kjernekompetanse dreier seg om å muliggjøre aktivitet og deltagelse i hverdagslivet (Peoples et al., 2019, s. 25). I ergoterapi legges det vekt på at hverdagsaktiviteter gir livet mening, og hverdagsaktiviteter blir også referert til som meningsfulle aktiviteter (Aagaard & Langdal, 2019, s. 117). Meningsfulle aktiviteter for individer kan være knyttet til deres livshistorie og personlige interesser (Poulsen & Andresen, 2012, s. 222). Ergoterapeuter anerkjenner verdien av at personer som er 55 år og eldre deltar i hverdagsaktiviteter, da dette påvirker helsen og livskvaliteten deres (Peoples et al., 2019, s. 26). Hverdagsaktiviteter blir anvendt som middel og mål for å fremme deltakelse (Aagaard & Langdal, 2019, s. 117). Individfokus står sentralt i ergoterapi og sees i sammenheng med aktivitet og omgivelser. Samspillet mellom individ, aktivitet og omgivelser er en viktig del av kjernekompetansen, da samspillet legger grunnlaget for aktivitetsutførelse (Kielhofner, 2013, s. 56). Ergoterapeuten tilrettelegger de aspektene ved aktiviteten hvor utfordringer oppstår. Utfordringene kan oppstå ved funksjonsfall eller andre uventede hendelser som kan forekomme i den naturlige aldringsprosessen (Legarth & Fogstrup, 2012, s. 55).

1.3 Aldringsprosessen

Aldringsprosessen starter og utvikler seg ulikt hos alle mennesker (Nilsson & Avlund, 2012, s. 31). Den naturlige aldringsprosessen fører til redusert muskelstyrke, balanse og mobilitet, som kan påvirke funksjonsnivået (Nilsson & Avlund, 2012, s. 34). Etter 70 års alderen forekommer funksjonsfall hyppigere. Funksjonsfall påvirker individers mulighet til å delta i hverdagsaktiviteter, og kan føre til redusert selvstendighet i hverdagen (Nilsson & Avlund,

2012, s. 34). Dette kan bety at den eldre befolkningen deltar mindre i meningsfulle aktiviteter enn de egentlig ønsker (Poulsen & Andresen, 2012, s. 222). Ergoterapeuter kan anvende deltakelse i aktivitet som middel og mål for personer 55 år og eldre for å fremme helse og livskvalitet hos individene videre i alderdommen (Peoples et al., 2019, s. 25; Poulsen & Andresen, 2012, s. 222). Deltakelse i meningsfulle aktiviteter kan føre til at individer opplever en vellykket aldringsprosess og god helse (Poulsen & Andresen, 2012, s. 222).

1.4 Aktivitetsvitenskap og Occupational Justice

Aktivitetsvitenskap bygger på en grunnleggende forståelse av at deltakelse i hverdagsaktiviteter påvirker individers helse og livskvalitet (Kristensen, 2017, s. 17). Vitenskapen fastslår at alle individer skal ha rett til, og lik tilgang til å utføre og delta i meningsfulle aktiviteter til tross for funksjonsnivå og alder. Disse rettighetene refereres også til Occupational Justice. Occupational Justice innebærer rettigheter knyttet til å delta i meningsfull aktivitet og de rettighetene individer bør ha for å kunne trives og utvikle seg som aktive deltakere i eget liv (Morville & Larsen, 2017, s. 193).

1.5 Tidligere forskning om aktivitet og alderdom

For å belyse problemstillingen og arbeide kunnskapsbasert ble det gjennomført litteratursøk (Helsebiblioteket, u.å). Det ble gjennomført søk i databasene Cinahl, Medline og Embase. Søket ga få relevante treff, men to forskningsartikler ble likevel vurdert som relevante for å belyse temaet (Dyck et al., 2017; Marken, 2005). Studien benytter også en forskningsartikkel fra Ingeborg Nilsson, da hun har forsket på temaet eldre og deltakelse i aktivitet (Nilsson et al., 2017). Forskningsartiklene tar for seg deltakelse i hverdagsaktiviteter, og individers ønsker og forventninger for deltakelse i hverdagsaktiviteter i alderdommen (Dyck et al., 2017; Marken, 2005; Nilsson et al., 2017).

Forskning av Dyck et al. (2017, s. 279) viser at aktivitetsvalg ofte endrer seg etter at individer går av med pensjon. Artikkelen intervjuer personer om hvordan deres hverdag har endret seg etter de har blitt pensjonister (Dyck et al., 2017, 278). Aktivitetsvalg endret seg som et resultat av at deltakerne opplevde større mulighet til å kunne prioritere de aktivitetene de selv ønsket da de ikke lengre var i arbeid (Dyck et al., 2017, s. 279). Forskning av Marken (2005, s. 69) tar for seg hvilke aktiviteter befolkningen engasjerer seg i, hva de ønsker å engasjere seg i alderdommen, og hvordan denne informasjonen kan benyttes til planlegging av fremtidige

helsetjenester. Studien intervjuer både kvinner og menn, i ulike aldersgrupper og med ulike utdanningsnivåer. Flere av intervjuobjektene påpeker at de ønsker å fortsette med de samme aktivitetene i alderdommen, mens noen av intervjuobjektene ønsker å benytte pensjonstiden til å prøve ut nye aktiviteter (Marken, 2005, s. 76). Forskning fra 2017 (Nilsson et al., s. 175) tar for seg sammenhengen mellom deltakelse i aktivitet og individets selvopplevde helse hos personer i alderen 65 til 80 år. Funn fra forskningen viser at de eldste deltakerne engasjerte seg mindre i aktivitet enn de yngre deltakerne. Det var også en sammenheng mellom deltakelse i aktivitet og selverklært helsestatus blant de eldste deltakerne (Nilsson et al., 2017, s. 185). Dette vil si at respondentene som svarte på at de opplevde dårligere helse, også svarte at de deltok i mindre grad i aktivitet enn respondentene som opplevde god helse.

1.3 Oppgavens oppbygging

Bacheloroppgaven er strukturert etter fem kapitler. Innledningsvis har vi presentert bakgrunn for oppgaven og teoretiske perspektiver som skal brukes for å belyse oppgavens tema. Videre vil valgt metode for oppgaven presenteres. Deretter presenteres resultatene fra analysene som ble gjennomført. Videre vil resultater og valgt metode diskuteres. Avslutningsvis vil vi sammenfatte funn, og trekke tråder som danner grunnlag for en konklusjon.

2.0 Metode

2.1 Bakgrunn for valg av metode

I denne studien ønsket vi å utforske sammenhengen mellom hvor ofte personer som er 55 år og eldre utfører ulike hverdagsaktiviteter i hjemmet i dag og hvor ofte de ønsker å utføre hverdagsaktivitetene senere i alderdommen. Derfor ble kvantitativ metode, i form av en spørreundersøkelse utformet etter tverrsnitt studiedesign, benyttet for å belyse oppgavens problemstilling. Bakgrunnen for valg av forskningsdesign var at det gir oss muligheter til å se på sammenhengen mellom flere variabler på et gitt tidspunkt (Halvorsen, 2002, s. 66). Dette kan gi en statistisk beskrivelse av utvalget fra spørreundersøkelsen fordi svarene struktureres i variabler som uttrykkes med tallverdier (Befring, 2020, s.103). Ved å gjennomføre forskning bidrar vi til fagutvikling, ivaretagelse av faglig kvalitet og forsvarlighet og utøvelse av kunnskapsbasert praksis (Norsk ergoterapiforbund, 2018, s. 2). Oppgaven følger trinnene i kunnskapsbasert praksis ved å anvende systematisk innhentet forskningsbasert kunnskap for å belyse funn fra vår studie (Helsebiblioteket, u.å).

Vi har anvendt datamateriale fra en spørreundersøkelse som er gjennomført av Førsteamanuensis Linda Stigen og Førsteamanuensis Øyfrid Larsen Moen ved NTNU Gjøvik i forbindelse med forskningsprosjektet “Standardiserte eller fleksible løsninger i møte med en aldrende befolkning”. Formålet med spørreundersøkelsen var å innhente informasjon om hva personer som er 55 år og eldre i Nord-Gudbrandsdal ser for seg er viktig for å opprettholde en aktiv alderdom (Vedlegg 1). Vi har fått tilgang til og benyttet data om demografi og hverdagsaktiviteter som er innhentet gjennom spørreundersøkelsen. I vår studie har vi benyttet demografisk data om kjønn, alder og utdanningsnivå.

2.2 Etikk

Spørreundersøkelsen ble publisert på nettsidene til kommunene i Nord-Gudbrandsdal. Respondenter måtte selv oppsøke undersøkelsen på nettsiden, og de har dermed frivillig valgt å svare på spørsmålene. Deretter måtte de gi sitt personlige samtykke før de fikk gjennomføre spørreundersøkelsen. Samtykke ble dermed gitt på et fritt og informert grunnlag (NESH, 2021, s. 17). Respondentene måtte lese gjennom et informasjonsskriv som beskrev undersøkelsens formål og bruksområde. Det ble også informert om at svarene ville bli anonymisert. Deltakelsen er anonymisert for å verne respondentenes personlige integritet og privatliv (Befring, 2020, s. 32). Innhenting av respondenter for undersøkelsen følger forskningsetiske retningslinjer ved at det er frivillig, samtykket deltakelse (NESH, 2021, s. 17).

2.3 Datainnsamlingsmetode

Spørreundersøkelse som metode for innsamling av datamateriale til studien vår, gir oss muligheter for å nå ut til mange mennesker på en kostnadseffektiv måte (Thrane, 2019, s. 146). Lukkede spørsmål med svaralternativ har blitt benyttet i spørreundersøkelsen (Vedlegg 1). Dette er med på å gjøre at spørsmålene blir formulert mer presist og er hensiktsmessig for å kunne sammenligne svarene (Halvorsen, 2002, s. 96). Spørsmålsformuleringene i spørreundersøkelsen kan påvirke validiteten da respondentene kan misforstå hva det spørres om (Eikemo & Clausen, 2012, s. 26).

Av demografiske spørsmål fra spørreundersøkelsen, ble spørsmål om alder, kjønn og utdanningsnivå vurdert som relevante for å innhente demografisk informasjon om

respondentene. Alderen ble samlet inn gjennom et åpent spørsmål der de selv skulle skrive inn alderen sin. Deretter ble det stilt spørsmål om hvilket kjønn respondentene var, hvor svaralternativene var *kvinne, mann og annet*. For å identifisere utdanningsnivået skulle de svare på spørsmål om hva deres høyeste fullførte utdanning var ved hjelp av svaralternativene *ingen fullført utdanning, folkeskole/framhaldsskole/realskole/ungdomsskole, gymnas/videregående skole, høyskole/universitet (inntil 4 år) og høyskole/universitet (mer enn 4 år)* (Vedlegg 1).

Data om deltakelse i hverdagsaktiviteter ble innhentet gjennom spørsmål om hvor ofte respondentene utfører følgende hverdagsaktiviteter i hjemmet i dag og senere i alderdommen: *kroppsvask, dusj, vaske gulv, vaske tak og vegger, vaske klær, rydde inne, rydde ute, lage mat, hagearbeid, snømåking, grusing, bære ved, vedlikehold av bolig og stell av dyr*. Respondentene skulle vurdere hverdagsaktivitetene ut fra svaralternativene *aldri, sjelden, av og til og ofte* (Vedlegg 1).

2.4 Forberedelse av data

Statistikkprogrammet *Statistical Package for the Social Sciences* (SPSS) ble benyttet for å forberede datamaterialet og til å gjennomføre statistiske analyser. SPSS ble valgt fordi programmet er brukervennlig for studenter og et av de mest brukte programmene innenfor statistiske analyser (Eikemo, 2012, s. 51). Datamaterialet fra spørreundersøkelsen vi fikk tilgang til var allerede kodet i SPSS. Vi valgte å omkode variabelen for alder ved å slå sammen verdier for å gjøre variabelen oversiktlig (Eikemo, 2012, s. 57). Variabelen ble slått sammen til fire verdier som ble navngitt 55-64 år, 65-74 år, 75-84 år og 85+.

Inklusjonskriterier for spørreundersøkelsen var personer som var 55 år og eldre og som bodde i Nord-Gudbrandsdal (Vedlegg 1). Dette medførte at personer som ikke samsvarer med inklusjonskriteriene ble ekskludert for å unngå dekningsfeil (Eikemo & Clausen, 2012, s. 19). På bakgrunn av kriteriene ble ni respondenter ekskludert fra datamaterialet da de hadde rapportert at de var yngre enn 55 år. 33 respondenter ble ekskludert ettersom de ikke hadde oppgitt alderen sin i spørreundersøkelsen.

2.5 Dataanalyse

Deskriptive analyser ble utført for å utforske frekvensfordelingen som viste til gjennomsnitt, standardavvik og median for utvalget (Solbakken, 2019, s. 57; Thrane, 2019, s. 52).

Gjennomsnitt beskriver det tallet som er mest typisk for vårt utvalg (Solbakken, 2019, s. 67).

Standardavviket viser hvor stor spredning det er rundt gjennomsnittet (Thrane, 2019, s. 24).

Medianen er den verdien til en enhet som står i midten om enheten sorteres i stigende eller synkende rekkefølge (Solbakken, 2019, s. 69). Videre ble det gjennomført

korrelasjonsanalyser for å undersøke om det er sammenheng mellom hvor ofte respondentene utfører aktivitetene i dag og ønsker å utføre de i alderdommen, og hvordan alder, kjønn og utdanningsnivå påvirker sammenhengen (Solbakken, 2019, s. 105). Korrelasjonen ble oppgitt i Pearsons r og tabell 1 viser tolkning av styrken til verdien av Pearsons r . Tolkningen tar utgangspunkt i nullhypotesen om at respondentene svarer likt på hvor ofte de utfører aktivitetene i dag og hvor ofte de ønsker å gjøre aktivitetene i alderdommen. Signifikansnivå ble benyttet som et prosenttall for å angi usikkerheten og maksimalt aksepterte sannsynlighet for hypotesen (Solbakken, 2019, s. 137). Etter gjennomføring av korrelasjonsanalyser ble deskriptiv statistikk benyttet for å utforske gjennomsnitt og standardavvik for verdiene til variablene (Thrane, 2019, s. 52) Krysstabeller ble benyttet for å sammenligne frekvensen mellom ulike variabler, da de kan gi svar på om det er sammenheng mellom variablene som utforskes (Hjerm & Lindgren, 2011, s. 57).

Tabell 1: Tolkning av styrke av Pearsons r

Fra *Statistikk for nybegynnere* (s. 113), av S. S. Solbakken, 2019, Fagbokforlaget.

Pearsons r	Tolkning av styrke	Retning
1	Deterministisk	Positiv
< 1 til 0,80	Veldig sterk	Positiv
0,80 til 0,60	Sterk	Positiv
0,60 til 0,40	Moderat	Positiv
0,40 til 0,20	Svak	Positiv
0,20 til > 0	Veldig sterk	Positiv
0	Ingen sammenheng	
< 0 til -0,20	Veldig sterk	Negativ
-0,20 til -0,40	Svak	Negativ
-0,40 til -0,60	Moderat	Negativ
-0,60 til -0,80	Sterk	Negativ
-0,80 til > -1	Veldig sterk	Negativ
-1	Deterministisk	Negativ

Deskriptive analyser av demografisk data viste at aldersgruppen 85+ og gruppen *ingen fullført utdanning* var for få respondenter til å være representative for populasjonen vi utforsker (Solbakken, 2019, s. 34). Dermed ble det ikke gjennomført korrelasjonsanalyser, deskriptiv statistikk eller krysstabeller av de to gruppene.

3.0 Resultat

Hensikten med studien er å beskrive sammenheng mellom hvor ofte personer i aldersgruppen 55 år og eldre utfører hverdagsaktiviteter i dag og hvor ofte de ønsker å utføre hverdagsaktivitetene i alderdommen, ved å se på hvordan alder, kjønn og utdanningsnivå påvirker sammenhengen. Det var 592 av respondentene i spørreundersøkelsen som samsvarte med inklusjonskriteriene for vår studie (N=592). Vi vil nå presentere våre hovedfunn.

3.1 Alder

Aldersfordelingen i spørreundersøkelsen viser at det er 282 (47,6 %) respondenter mellom 55-64 år, 218 (36,8 %) respondenter mellom 65-74 år, 83 (14 %) respondenter mellom 75-84 år

og ni (1,5 %) respondenter som er 85 år og eldre. Tabell 2 viser at den laveste alderen som forekommer blant respondentene er 55 år og den høyeste alderen er 100 år. Medianen for variabelen alder er 65 år og gjennomsnittsalderen for respondentene er 65,8 år, med et standardavvik på 7,7 år.

Tabell 2: Median, gjennomsnitt og standardavvik for variabelen alder i år.

	Minimum	Maksimum	Median	Gjennomsnitt	Standardavvik
ALDER	55	100	65	65,8	7,7

Tabell 3: Korrelasjonsanalyse mellom aktiviteter i dag og alderdommen for variabelen alder.

Aktivitet	ALDER		
	55-64	65-74	75-84
	Pearsons <i>r</i>	Pearsons <i>r</i>	Pearsons <i>r</i>
Kroppsvask	0,739*	0,692*	0,587*
Dusj	0,623*	0,695*	0,770*
Vaske gulv	0,633*	0,677*	0,680*
Vaske tak og vegger	0,529*	0,603*	0,545*
Vaske klær	0,666*	0,754*	0,833*
Rydde inne	0,549*	0,678*	0,745*
Rydde ute	0,522*	0,527*	0,589*
Lage mat	0,504*	0,638*	0,906*
Hagearbeid	0,603*	0,666*	0,751*
Snømåking	0,585*	0,646*	0,812*
Grusing	0,677*	0,714*	0,804*
Bære ved	0,675*	0,735*	0,760*
Vedlikehold av bolig	0,483*	0,632*	0,701*
Stell av dyr	0,826*	0,873*	0,935*

* < 0,001

Tabell 3 viser at for alle aldersgruppene er det signifikant positiv korrelasjon mellom hverdagsaktivitetene, med variasjon i styrken av korrelasjonene. Dette betyr at respondentene, uavhengig av aldersgruppe, har i stor grad svart likt på hvor ofte de utfører hverdagsaktivitetene i dag og hvor ofte de ønsker å utføre hverdagsaktivitetene i alderdommen. I aldersgruppene 55-64 år og 65-74 år er det moderat til sterk positiv

korrelasjon for aktivitetene *kroppsvask, dusj, vaske gulv, vaske tak og vegger, vaske klær, rydde inne, rydde ute, lage mat, hagearbeid, snømåking, grusing, bære ved* og *vedlikehold av bolig*. Resultat fra korrelasjonsanalysen viser at for aktiviteten *stell av dyr* er det veldig sterk positiv korrelasjon for aldersgruppene 55-64 år ($r = 0,826$) og 65-74 år ($r = 0,873$).

I aldersgruppen 75-84 år er det moderat til sterk positiv korrelasjon for aktivitetene *kroppsvask, dusj, vaske gulv, vaske tak og vegger, rydde inne, rydde ute, hagearbeid, bære ved* og *vedlikehold av bolig*. Det er veldig sterk positiv korrelasjon for aktivitetene *vaske klær* ($r = 0,833$), *lage mat* ($r = 0,906$), *snømåking* ($r = 0,812$), *grusing* ($r = 0,804$) og *stell av dyr* ($r = 0,935$) i denne aldersgruppen (Tabell 3).

Tabell 4: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for aldersgruppen 55-64 år.

Aktivitet	55-64 ÅR			
	I dag		I alderdommen	
	Gjennomsnitt	Standardavvik	Gjennomsnitt	Standardavvik
Kroppsvask	3,92	0,34	3,83	0,42
Dusj	3,92	0,27	3,73	0,45
Vaske gulv	3,14	0,65	2,85	0,78
Vaske tak og vegger	2,37	0,57	2,23	0,72
Vaske klær	3,67	0,62	3,26	0,84
Rydde inne	3,66	0,50	3,33	0,65
Rydde ute	3,13	0,67	3,08	0,74
Lage mat	3,76	0,52	3,56	0,66
Hagearbeid	3,41	0,70	3,10	0,83
Snømåking	3,32	0,77	3,22	0,85
Grusing	2,64	0,89	2,66	0,93
Bære ved	3,42	0,83	3,44	0,83
Vedlikehold av bolig	2,99	0,77	2,83	0,84
Stell av dyr	2,61	1,32	2,28	1,26

Ved spørsmål om hvor ofte respondentene utfører aktivitetene i dag og i alderdommen er svaralternativene 1 = aldri, 2 = sjelden, 3 = av og til og 4 = ofte. Tabell 4 viser at i aldersgruppen 55-64 år er gjennomsnittet for de fleste aktivitetene rundt tre, både i dag og i alderdommen. Dette betyr at de fleste respondentene har rapportert at de utfører aktivitetene av og til eller ofte i dag, og denne hyppigheten ønsker de også i alderdommen. Aktivitetene *kroppsvask*, *dusj* og *lage mat* har et gjennomsnitt på nesten fire og standardavviket viser at det er lite spredning. Det betyr at disse aktivitetene utfører de fleste respondentene ofte i dag og det ønsker de også å gjøre i alderdommen.

Tabell 5: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for aldersgruppen 65-74 år.

Aktivitet	65-74 ÅR			
	I dag		I alderdommen	
	Gjennomsnitt	Standardavvik	Gjennomsnitt	Standardavvik
Kroppsvask	3,92	0,28	3,86	0,38
Dusj	3,82	0,38	3,80	0,40
Vaske gulv	3,04	0,82	3,07	0,71
Vaske tak og vegger	2,30	0,67	2,32	0,74
Vaske klær	3,44	0,87	3,48	0,72
Rydde inne	3,63	0,61	3,54	0,60
Rydde ute	3,07	0,71	2,90	0,75
Lage mat	3,72	0,62	3,73	0,53
Hagearbeid	3,24	0,89	3,00	0,82
Snømåking	3,20	0,89	2,86	0,93
Grusing	2,38	0,91	2,35	0,95
Bære ved	3,36	0,94	3,16	0,97
Vedlikehold av bolig	2,74	0,85	2,54	0,83
Stell av dyr	2,19	1,30	2,06	1,24

Tabell 5 viser at i aldersgruppen 65-74 år er gjennomsnittet for de fleste aktivitetene i dag og i alderdommen rundt tre. Aktivitetene *kroppsvask*, *dusj* og *lage mat* har et gjennomsnitt på nesten fire og standardavviket viser lite spredning.

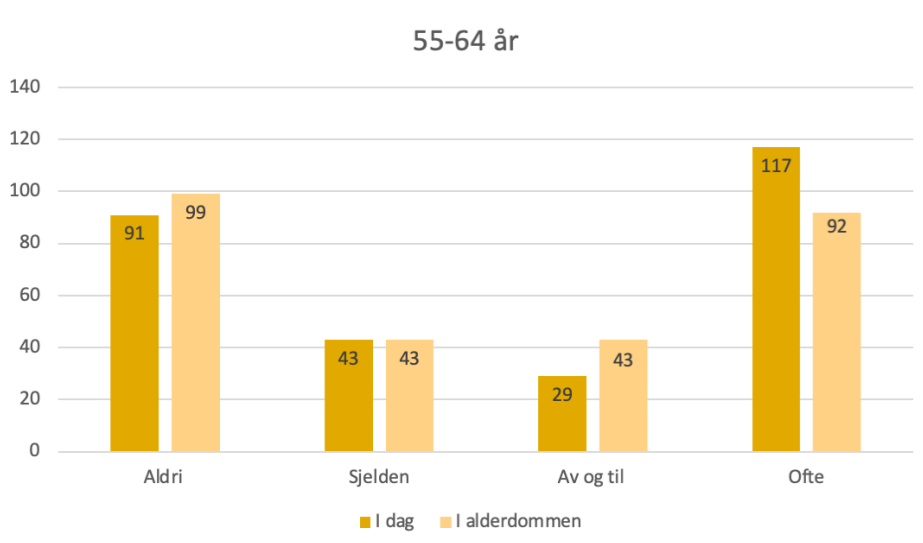
Tabell 6: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for aldersgruppen 75-84 år.

Aktivitet	75-84 ÅR			
	I dag		I alderdommen	
	Gjennomsnitt	Standardavvik	Gjennomsnitt	Standardavvik
Kroppsvask	3,86	0,35	3,84	0,41
Dusj	3,73	0,45	3,62	0,52
Vaske gulv	2,95	0,88	2,96	0,75
Vaske tak og vegger	2,23	0,64	2,18	0,74
Vaske klær	3,33	0,94	3,31	0,84
Rydde inne	3,60	0,60	3,48	0,62
Rydde ute	3,08	0,71	2,91	0,64
Lage mat	3,65	0,69	3,65	0,68
Hagearbeid	3,22	0,74	3,04	0,84
Snømåking	3,07	0,99	2,79	1,06
Grusing	2,39	0,98	2,33	1,08
Bære ved	3,19	1,01	3,09	1,05
Vedlikehold av bolig	2,74	0,85	2,52	0,95
Stell av dyr	1,87	1,17	1,88	1,15

Tabell 6 viser at i aldersgruppen 75-84 år var gjennomsnittet for flesteparten av aktivitetene i dag og alderdommen rundt tre. Gjennomsnittet for aktivitetene *kroppsvask*, *dusj*, *rydde inne* og *lage mat* var nesten fire og standardavviket viste lite spredning.

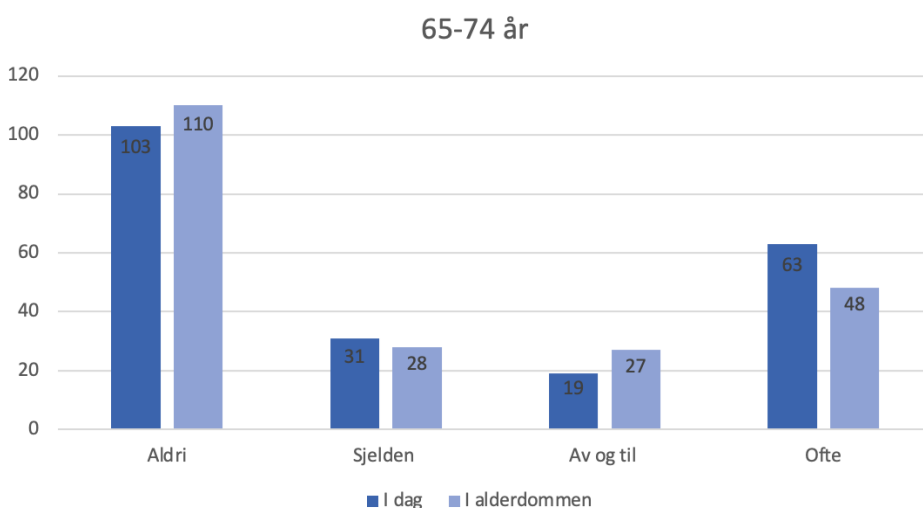
Resultatene viser veldig sterk positiv korrelasjon for aktiviteten *stell av dyr* hos alle aldersgruppene (Tabell 3). Samtidig viser gjennomsnittet og standardavviket at det var stor spredning av hyppighet for aktiviteten i alle aldersgruppene (Tabell 4-6). Det ble derfor gjennomført krysstabeller for å undersøke frekvensfordelingen på hvor mange respondenter som hadde svart på de ulike gradene av hyppighet for aktiviteten *stell av dyr*.

Figur 1: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten *stell av dyr* for aldersgruppen 55-64 år.

Resultat fra krysstabell for aktiviteten *stell av dyr* viser at nesten halvparten i aldersgruppen 55-64 år utfører aktiviteten ofte i dag og at dette er en aktivitet de ønsker å utføre også i alderdommen. Omtrent 35 % i aldersgruppen rapporterte at de aldri utfører aktiviteten og at de ikke ønsker å gjøre det i alderdommen (Figur 1).

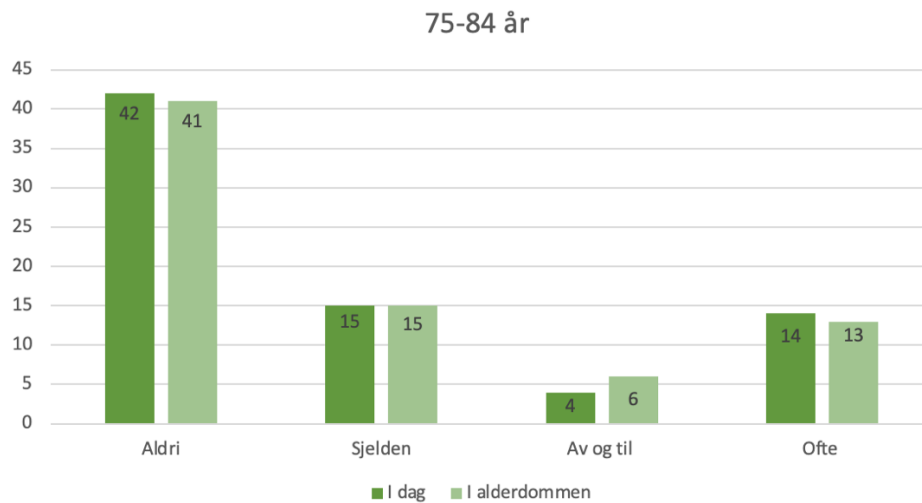
Figur 2: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten *stell av dyr* for aldersgruppen 65-74 år.

Figur 2 viser at halvparten av respondentene i aldersgruppen 65-74 år aldri utfører aktiviteten *stell av dyr* i dag og at de ikke ønsker å utføre aktiviteten i alderdommen. Videre viser resultat

at omtrent 30 % av respondentene i aldersgruppen ofte utfører aktiviteten og at denne hyppigheten ønsker de å fortsette med i alderdommen.

Figur 3: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten stell av dyr for aldersgruppen 75-84 år.

I aldersgruppen 75-84 år viser resultat at halvparten av respondentene aldri utfører aktiviteten *stell av dyr* i dag og at de ikke ønsker å utføre aktiviteten senere i alderdommen (Figur 3).

3.2 Kjønn

Kjønnsfordelingen viser at det er 254 (42,9 %) menn og 336 (56,8 %) kvinner som svarte på spørreundersøkelsen. Dette viser til en differanse i kjønnsfordeling på 13,9 %. I tillegg var det to (0,3 %) respondenter som ikke oppga kjønn. Korrelasjonsanalyse av variabelen kjønn presenteres under.

Tabell 7: Korrelasjonsanalyse mellom aktiviteter i dag og alderdommen for variabelen kjønn.

Aktivitet	KJØNN	
	MANN	KVINNE
	Pearsons <i>r</i>	Pearsons <i>r</i>
Kroppsvask	0,730*	0,685*
Dusj	0,745*	0,623*
Vaske gulv	0,727*	0,528*
Vaske tak og vegger	0,630*	0,519*
Vaske klær	0,790*	0,531*
Rydde inne	0,606*	0,596*
Rydde ute	0,551*	0,502*
Lage mat	0,661*	0,538*
Hagearbeid	0,657*	0,653*
Snømåking	0,639*	0,620*
Grusing	0,714*	0,697*
Bære ved	0,655*	0,721*
Vedlikehold av bolig	0,534*	0,590*
Stell av dyr	0,879*	0,849*

* < 0,001

Tabell 7 viser at for menn og kvinner er det signifikant positiv korrelasjon mellom alle hverdagsaktivitetene, men det var variasjon i styrken på korrelasjonene. Resultat fra korrelasjonsanalysen viser at for menn er det moderat positiv korrelasjon for aktivitetene *rydde ute* og *vedlikehold av bolig*. For aktivitetene *kroppsvask*, *dusj*, *vaske gulv*, *vaske tak og vegger*, *vaske klær*, *rydde inne*, *lage mat*, *hagearbeid*, *snømåking*, *grusing* og *bære ved* er det sterk positiv korrelasjon. For menn er det veldig sterk positiv korrelasjon for aktiviteten *stell av dyr* ($r = 0,879$).

Resultat for kvinner viser at det er moderat positiv korrelasjon for aktivitetene *vaske gulv*, *vaske tak og vegger*, *vaske klær*, *rydde inne*, *rydde ute*, *lage mat* og *vedlikehold av bolig*. Aktivitetene *kroppsvask*, *dusj*, *hagearbeid*, *snømåking*, *grusing* og *bære ved* viser at det er sterk positiv korrelasjon. For aktiviteten *stell av dyr* viser resultat at det var veldig sterk korrelasjon for kvinner ($r = 0,849$) (Tabell 7).

Tabell 8: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for menn.

MANN				
Aktivitet	I dag		I alderdommen	
	Gjennomsnitt	Standardavvik	Gjennomsnitt	Standardavvik
Kroppsvask	3,88	0,37	3,83	0,42
Dusj	3,80	0,40	3,73	0,45
Vaske gulv	2,75	0,83	2,85	0,78
Vaske tak og vegger	2,14	0,64	2,23	0,72
Vaske klær	3,18	0,99	3,26	0,84
Rydde inne	3,46	0,65	3,33	0,65
Rydde ute	3,23	0,67	3,08	0,74
Lage mat	3,51	0,74	3,56	0,66
Hagearbeid	3,28	0,78	3,10	0,83
Snømåking	3,55	0,68	3,22	0,85
Grusing	2,77	0,91	2,66	0,93
Bære ved	3,63	0,74	3,44	0,83
Vedlikehold av bolig	3,11	0,78	2,83	0,84
Stell av dyr	2,36	1,30	2,28	1,26

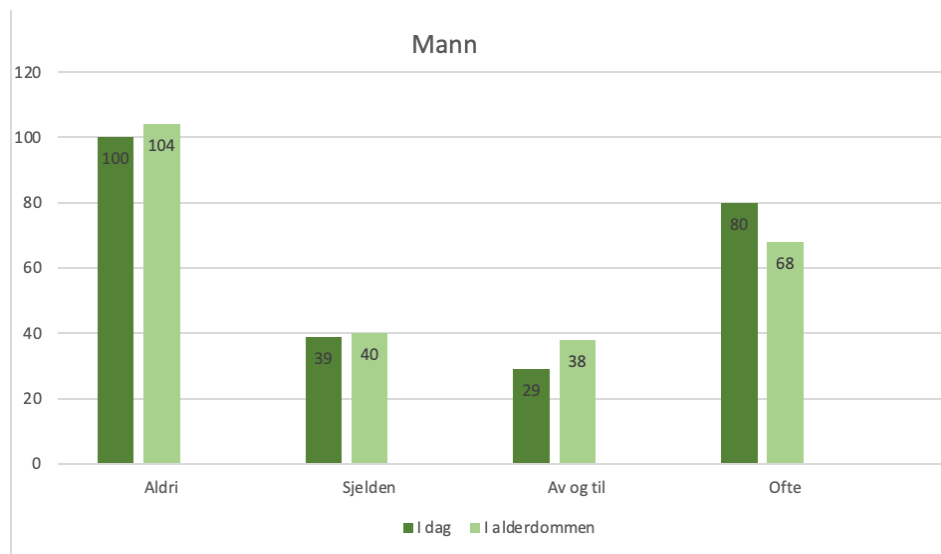
Tabell 8 viser at gjennomsnittet for flestparten av aktivitetene i dag og alderdommen er rundt tre for menn. For aktivitetene *kroppsvask* og *dusj* er gjennomsnittet nesten fire både i dag og alderdommen, og standardavviket viser at det er lite spredning.

Tabell 9: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for kvinner.

KVINNE				
Aktivitet	I dag		I alderdommen	
	Gjennomsnitt	Standardavvik	Gjennomsnitt	Standardavvik
Kroppsvask	3,94	0,27	3,88	0,42
Dusj	3,90	0,31	3,86	0,38
Vaske gulv	3,31	0,62	3,20	0,58
Vaske tak og vegger	2,44	0,59	2,39	0,70
Vaske klær	3,80	0,42	3,70	0,49
Rydde inne	3,78	0,43	3,64	0,52
Rydde ute	3,01	0,69	2,82	0,69
Lage mat	3,89	0,37	3,85	0,40
Hagearbeid	3,36	0,79	3,12	0,80
Snømåking	3,00	0,90	2,69	0,94
Grusing	2,32	0,88	2,31	0,94
Bære ved	3,17	0,96	3,00	1,00
Vedlikehold av bolig	2,65	0,81	2,41	0,82
Stell av dyr	2,32	1,33	2,18	1,28

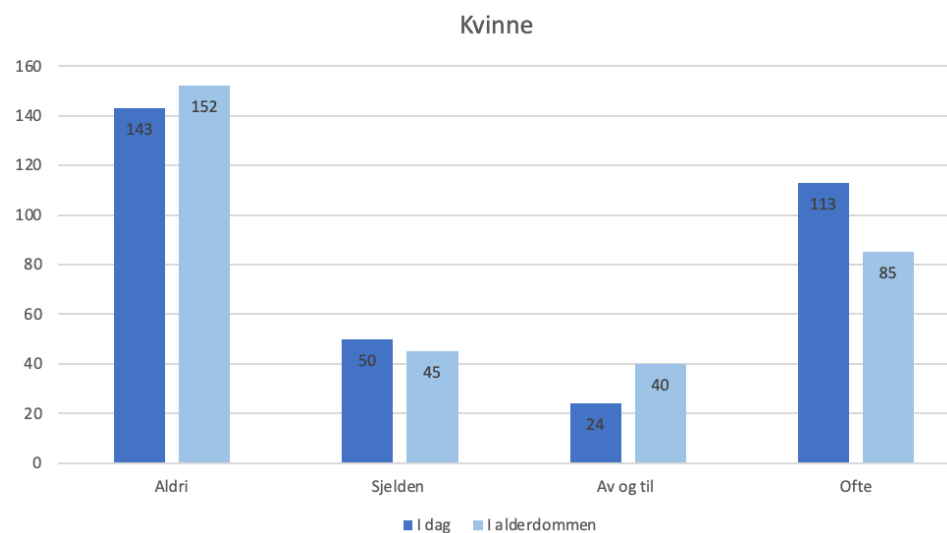
Tabell 9 viser at gjennomsnittet for de fleste aktivitetene i dag og alderdommen er rundt tre for kvinner. For aktivitetene *kroppsvask*, *dusj*, *vaske klær*, *rydde inne* og *lage mat* var gjennomsnittet nesten fire, og standardavviket viser variasjon i spredning blant aktivitetene.

Figur 4: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten *stell av dyr* for menn.

Figur 4 viser at nesten halvparten av mennene aldri utfører aktiviteten *stell av dyr* i dag og at dette er en aktivitet de heller ikke ønsker å utføre i alderdommen. Resultat fra den grafiske fremstillingen av krysstabellen viser at omtrent 30 % av mennene ofte utfører aktiviteten i dag og at de også ønsker det i alderdommen.

Figur 5: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten *stell av dyr* for kvinner.

En grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten *stell av dyr* viser at nesten halvparten av kvinnene aldri utfører aktiviteten i dag og heller ikke ønsker det i alderdommen. Videre viser resultat at omtrent 30 % av kvinnene rapporterte at de ofte utfører aktiviteten og at dette er noe de også ønsker å gjøre i alderdommen (Figur 5).

3.3 Utdanningsnivå

Ved spørsmål om høyeste fullførte utdanning svarte fem (0,8 %) respondenter *ingen fullført utdanning*, 129 (21,8 %) respondenter svarte *folkeskole/framhaldsskole/realskole/ungdomsskole*, 202 (34,1 %) respondenter svarte *gymnas/videregående*, 168 (28,4 %) respondenter svarte *høyskole/universitet (inntil 4 år)* og 85 (14,4 %) respondenter svarte *høyskole/universitet (mer enn 4 år)*. Tre (0,5 %) respondenter svarte ikke på spørsmålet. Tabell 10 viser at for variabelen utdanningsnivå er medianen 3 og gjennomsnittet er 3,3 med et standardavvik på 1,0. Dette viser at de fleste respondentene er i utdanningskategorien *gymnas/videregående skole*.

Tabell 10: Median, gjennomsnitt og standardavvik for variabelen utdanningsnivå.

	Minimum	Maksimum	Median	Gjennomsnitt	Standardavvik
UTDANNINGSNIVÅ	1	5	3	3,3	1,0

Ettersom gruppen *ingen fullført utdanning* ikke er inkludert i korrelasjonsanalysen avviker verdiene i tabell 11 fra verdiene i tabell 10. De nye verdiene presenteres nederst i tabell 11.

Tabell 11: Korrelasjonsanalyse mellom aktiviteter i dag og alderdommen for variabelen utdanningsnivå.

Aktivitet	UTDANNINGSNIVÅ			
	1	2	3	4
	Pearsons <i>r</i>	Pearsons <i>r</i>	Pearsons <i>r</i>	Pearsons <i>r</i>
Kroppsvask	0,609*	0,770*	0,808*	0,889*
Dusj	0,551*	0,709*	0,931*	0,805*
Vaske gulv	0,640*	0,691*	0,668*	0,741*
Vaske tak og vegger	0,480*	0,571*	0,628*	0,722*
Vaske klær	0,788*	0,708*	0,711*	0,840*
Rydde inne	0,759*	0,536*	0,604*	0,712*
Rydde ute	0,436*	0,565*	0,562*	0,663*
Lage mat	0,646*	0,623*	0,679*	0,755*
Hagearbeid	0,680*	0,600*	0,615*	0,742*
Snømåking	0,709*	0,597*	0,642*	0,700*
Grusing	0,728*	0,682*	0,746*	0,722*
Bære ved	0,752*	0,716*	0,660*	0,787*
Vedlikehold av bolig	0,724*	0,503*	0,567*	0,643*
Stell av dyr	0,906*	0,852*	0,810*	0,928*

1= folkeskole/framhaldsskole/realskole/ungdomsskole, 2 = gymnas/videregående skole, 3 = høyskole/universitet (inntil 4 år), 4 = høyskole/universitet (mer enn 4 år)
 *<0,001

Tabell 11 viser at det er signifikant positiv korrelasjon mellom utførelse av aktivitetene i dag og i alderdommen for alle utdanningsnivåene, med variasjon i styrken av korrelasjonene. I utdanningsnivåene *folkeskole/framhaldsskole/realskole/ungdomsskole* og *gymnas/videregående skole* viser resultat at for aktivitetene *kroppsvask, dusj, vaske gulv, vaske tak og vegger, vaske klær, rydde inne, rydde ute, lage mat, hagearbeid, snømåking, grusing, bære ved* og *vedlikehold av bolig* er det moderat til sterk positiv korrelasjon. For aktiviteten *stell av dyr* er det veldig sterk positiv korrelasjon for utdanningsnivåene *folkeskole/framhaldsskole/realskole/ungdomsskole* ($r = 0,906$) og *gymnas/videregående skole* ($r = 0,852$).

Resultat for utdanningsnivået *høyskole/universitet (inntil 4 år)* viser at det er moderat til sterk positiv korrelasjon for aktivitetene *vaske gulv, vaske tak og vegger, vaske klær, rydde inne, rydde ute, lage mat, hagearbeid, snømåking, grusing, bære ved* og *vedlikehold av bolig*. For aktivitetene *kroppsvask* ($r = 0,808$), *dusj* ($r = 0,931$) og *stell av dyr* ($0,810$) er det veldig sterk positiv korrelasjon (Tabell 11).

For utdanningsnivået *høyskole/universitet (mer enn 4 år)* viser resultat fra korrelasjonsanalysen at det er moderat til sterk korrelasjon for aktivitetene *vaske gulv, vaske tak og vegger, rydde inne, rydde ute, lage mat, hagearbeid, snømåking, grusing, bære ved* og *vedlikehold av bolig*. Resultat viser at det er veldig sterk positiv korrelasjon for aktivitetene *kroppsvask* ($r = 0,889$), *dusj* ($r = 0,805$), *vaske klær* ($r = 0,840$) og *stell av dyr* ($r = 0,928$) i dette utdanningsnivået (Tabell 11).

Tabell 12: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for folkeskole/framhaldsskole/realskole/ungdomsskole.

Aktivitet	Folkeskole/framhaldsskole/realskole/ungdomsskole			
	I dag		I alderdommen	
	Gjennomsnitt	Standardavvik	Gjennomsnitt	Standardavvik
Kroppsvask	3,94	0,25	3,89	0,34
Dusj	3,80	0,40	3,69	0,48
Vaske gulv	3,00	0,85	3,07	0,73
Vaske tak og vegger	2,35	0,68	2,38	0,76
Vaske klær	3,43	0,82	3,41	0,72
Rydde inne	3,60	0,63	3,52	0,67
Rydde ute	2,99	0,71	2,85	0,76
Lage mat	3,63	0,71	3,72	0,59
Hagearbeid	3,09	0,84	2,98	0,85
Snømåking	3,05	1,01	2,80	1,03
Grusing	2,39	0,99	2,38	1,02
Bære ved	3,23	0,99	3,08	1,03
Vedlikehold av bolig	2,60	0,93	2,49	0,93
Stell av dyr	2,12	1,26	2,08	1,24

Tabell 12 viser at i gruppen *folkeskole/framhaldsskole/realskole/ungdomsskole* er gjennomsnittet for flesteparten av aktivitetene i dag og alderdommen rundt tre. For aktivitetene *kroppsvask, dusj, rydde inne* og *lage mat* er gjennomsnittet nesten fire både i dag og alderdommen, og standardavviket viser variasjon i spredning.

Tabell 13: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for *gymnas/videregående skole*.

Gymnas/videregående skole				
Aktivitet	I dag		I alderdommen	
	Gjennomsnitt	Standardavvik	Gjennomsnitt	Standardavvik
Kroppsvask	3,91	0,34	3,87	0,41
Dusj	3,90	0,31	3,84	0,37
Vaske gulv	3,13	0,75	3,06	0,70
Vaske tak og vegger	2,36	0,64	2,32	0,69
Vaske klær	3,52	0,82	3,50	0,72
Rydder inne	3,65	0,56	3,45	0,58
Rydder ute	3,14	0,73	2,88	0,71
Lage mat	3,77	0,50	3,71	0,54
Hagearbeid	3,29	0,76	3,00	0,80
Snømåking	3,23	0,83	2,85	0,94
Grusing	2,51	0,93	2,47	0,96
Bære ved	3,35	0,89	3,11	0,98
Vedlikehold av bolig	2,84	0,82	2,53	0,82
Stell av dyr	2,48	1,33	2,31	1,30

Tabell 13 viser at i gruppen *gymnas/videregående skole* er gjennomsnittet for flesteparten av aktivitetene i dag og i alderdommen rundt tre. Resultat for aktivitetene *kroppsvask, dusj* og *lage mat* viser at i denne gruppen er gjennomsnittet nesten fire, og standardavviket viser lite spredning.

Tabell 14: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for høyskole/universitet (inntil 4 år).

Aktivitet	Høyskole/universitet (inntil 4 år)			
	I dag		I alderdommen	
	Gjennomsnitt	Standardavvik	Gjennomsnitt	Standardavvik
Kroppsvask	3,89	0,37	3,84	0,46
Dusj	3,86	0,35	3,84	0,37
Vaske gulv	3,08	0,71	3,07	0,68
Vaske tak og vegger	2,28	0,59	2,31	0,73
Vaske klær	3,60	0,69	3,58	0,59
Rydde inne	3,66	0,54	3,55	0,56
Rydde ute	3,15	0,64	3,00	0,75
Lage mat	3,75	0,55	3,76	0,47
Hagearbeid	3,41	0,76	3,23	0,76
Snømåking	3,24	0,81	2,93	0,88
Grusing	2,51	0,85	2,48	0,92
Bære ved	3,42	0,88	3,28	0,89
Vedlikehold av bolig	3,02	0,75	2,74	0,84
Stell av dyr	2,23	1,31	2,12	1,23

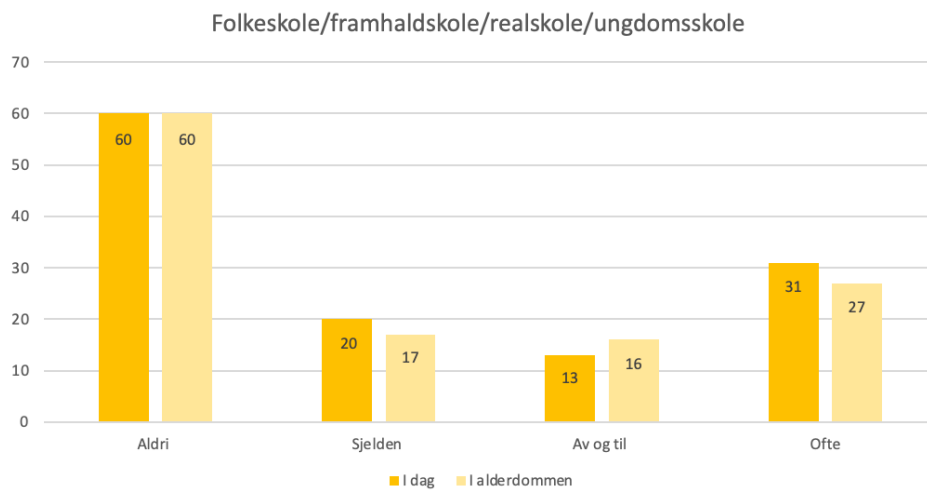
Tabell 14 viser at i gruppen *høyskole/universitet (inntil 4 år)* er gjennomsnittet for de fleste aktivitetene rundt tre. Resultat for aktivitetene *kroppsvask*, *dusj*, *vaske klær*, *rydde inne* og *lage mat* viser at gjennomsnittet er nesten fire, og standardavviket viser lite spredning.

Tabell 15: Gjennomsnitt og standardavvik for hyppighet av utførelse for aktivitetene i dag og i alderdommen for høyskole/universitet (mer enn 4 år).

Høyskole/universitet (mer enn 4 år)				
Aktivitet	I dag		I alderdommen	
	Gjennomsnitt	Standardavvik	Gjennomsnitt	Standardavvik
Kroppsvask	3,95	0,22	3,88	0,39
Dusj	3,85	0,36	3,86	0,35
Vaske gulv	3,07	0,74	3,00	0,66
Vaske tak og vegger	2,24	0,61	2,31	0,66
Vaske klær	3,62	0,77	3,61	0,71
Rydde inne	3,70	0,46	3,54	0,55
Rydde ute	3,11	0,66	3,08	0,63
Lage mat	3,75	0,62	3,80	0,51
Hagearbeid	3,55	0,70	3,35	0,77
Snømåking	3,51	0,68	3,21	0,82
Grusing	2,62	0,89	2,55	0,91
Bære ved	3,52	0,78	3,42	0,80
Vedlikehold av bolig	2,92	0,79	2,61	0,80
Stell av dyr	2,47	1,33	2,37	1,30

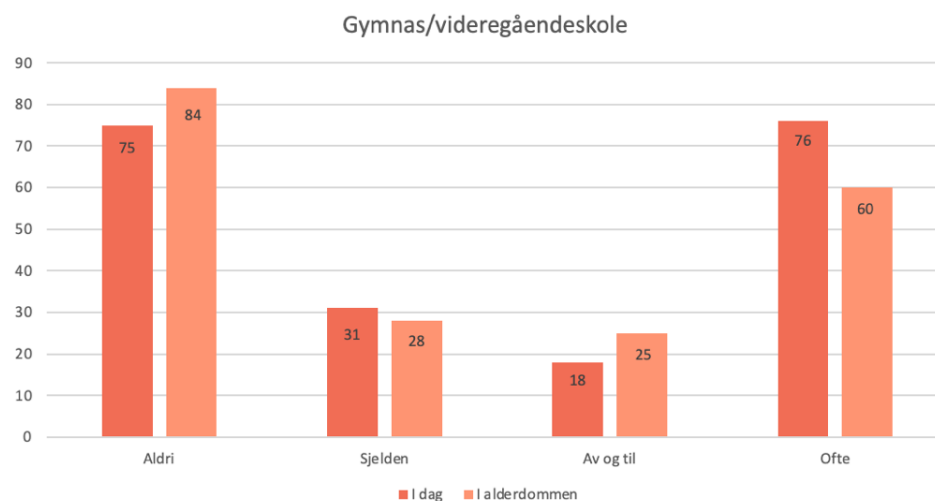
Tabell 15 viser at gjennomsnittet for de fleste aktivitetene i gruppen *høyskole/universitet (mer enn 4 år)* er rundt tre. Gjennomsnittet for aktivitetene *kroppsvask, dusj, vaske klær, rydde inne* og *lage mat* er nesten fire, og standardavviket viser litt variasjon i spredning.

Figur 6: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten *stell av dyr* for folkeskole/framhaldsskole/realskole/ungdomsskole.

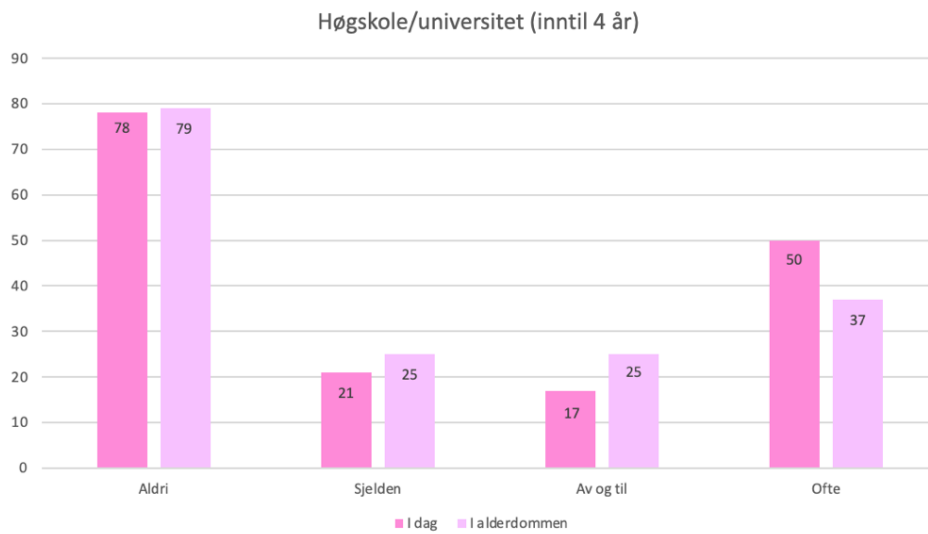
Figur 6 viser at omtrent halvparten av respondentene i utdanningsnivået *folkeskole/framhaldsskole/realskole/ungdomsskole* aldri utfører aktiviteten *stell av dyr* i dag og ikke ønsker å utføre aktiviteten senere i alderdommen.

Figur 7: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten *stell av dyr* for gymnas/videregående skole.

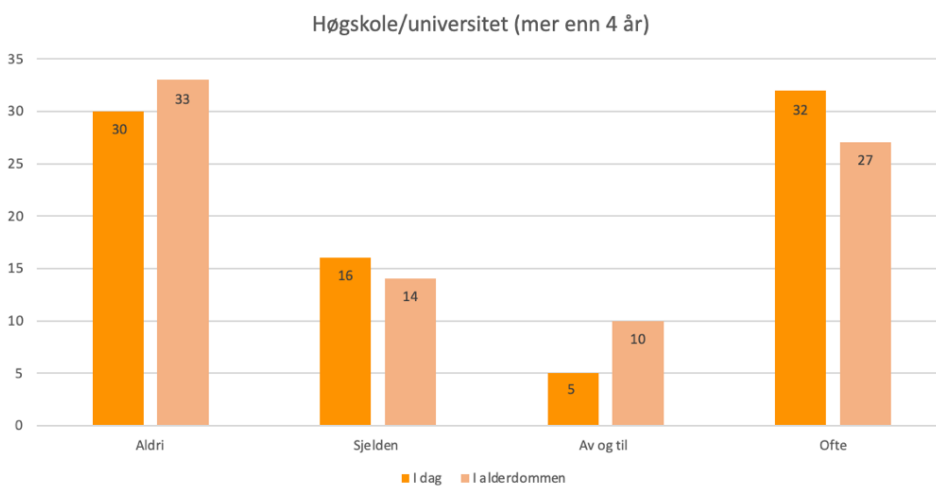
Resultat viser at omtrent 40 % av respondentene i gruppen *gymnas/videregående skole* aldri utfører aktiviteten *stell av dyr* i dag og det ønsker de ikke i alderdommen heller. Omtrent 40 % av respondenter utfører aktiviteten ofte og ønsker omtrent lik hyppighet i utførelse i alderdommen (Figur 7).

Figur 8: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten *stell av dyr* for høyskole/universitet (inntil 4 år).

I gruppen *høyskole/universitet (inntil 4 år)* viser resultat at omtrent halvparten av respondentene aldri utfører aktiviteten *stell av dyr* og heller ikke ønsker å gjøre det i alderdommen (Figur 8).

Figur 9: Grafisk framstilling av krysstabell for aktiviteten *stell av dyr* for høyskole/universitet (mer enn 4 år).

Figur 9 viser at nesten 40 % av respondentene i gruppen *høyskole/universitet (mer enn 4 år)* aldri utfører aktiviteten *stell av dyr* i dag, og ønsker ikke det i alderdommen heller. Videre viser resultat at nesten 40 % av respondentene i denne gruppen ofte utfører aktiviteten i dag og ønsker omtrent lik hyppighet i alderdommen.

3.4 Oppsummering av resultatene

Resultatene viser signifikant positiv korrelasjon for spørsmålene og de tre demografiske dataene alder, kjønn og utdanningsnivå (Tabell 3; Tabell 7; Tabell 11). Dette vil si at respondentene svarer at de i stor grad ønsker å gjennomføre aktivitetene like hyppig i alderdommen som de gjør i dag. Deskriptiv statistikk viser jevne gjennomsnitt og standardavvik for alle aktivitetene, med noe variasjon (Figur 1-9). Analysene viste til veldig sterk korrelasjon hos alle gruppene på aktiviteten *stell av dyr* (Tabell 3; Tabell 7; Tabell 11).

4.0 Diskusjon

Oppgavens diskusjonskapittel vil først ta for seg resultatdiskusjon hvor funn fra denne studien og tidligere forskning vil diskuteres. Deretter vil resultatenes nytteverdi bli diskutert. Avslutningsvis vil oppgavens metode bli diskutert med utgangspunkt i følgende tema: innhenting av utvalget, metodens validitet, etikk og dataanalyse.

Følgende problemstilling ligger til grunn for oppgavens diskusjon:

Hva er sammenhengen mellom hvor ofte personer i aldersgruppen 55 år og eldre utfører hverdagsaktiviteter i dag og ønske om hyppighet i utførelse av hverdagsaktiviteter i alderdommen?

4.2 Resultatdiskusjon

4.2.1 Hverdagsaktiviteter

Deltakelse i hverdagsaktiviteter har stor betydning for å bevare god helse og opprettholde funksjonsnivå (Ness, 2016, s. 35). Resultat fra denne studien viste at personer som er 55 år og eldre vil delta i tilsvarende grad i hverdagsaktiviteter i dag og senere i alderdommen. Studiens resultat viste at signifikant positiv korrelasjon var uavhengig av alder, kjønn og utdanningsnivå (Tabell 3; Tabell 7; Tabell 11). Dette vises også i forskning som tar for seg individers ønsker og forventninger for fremtiden, hvor intervjuobjektene rapporterte at de ønsket å fortsette med de samme aktivitetene i alderdommen (Marken, 2005, s. 76). Tidligere forskning av Dyck et al. (2017, s. 279) viser at aktivitetsvalg endret seg etter pensjonert alder på bakgrunn av funksjonsfall (Dyck et al., 2017, s. 283). Ifølge Poulsen og Andresen (2012, s. 222) deltar eldre mindre i meningsfulle hverdagsaktiviteter enn de ønsker. Ergoterapeuten har

kunnskap om hvordan man kan tilrettelegge for deltakelse i aktivitet, uavhengig av individets funksjonsnivå. Eksempelvis kan ergoterapeuten anvende aktivitet som middel og mål for å fremme deltakelse (Peoples et al., 2019, s. 25; Poulsen & Andresen, 2012, s. 222). Det er lovpålagt i helse- og omsorgstjenesteloven (2011, §1-1) at individet skal kunne delta i aktiviteter også i alderdommen.

Funksjonsfall vil påvirke individets mulighet for deltakelse i aktivitet (Nilsson & Avlund, 2012, s. 35). Nilsson og Avlund (2012, s. 34) viser at funksjonsfall er en del av aldringsprosessen. På bakgrunn av dette er det naturlig at flere av respondentene i undersøkelsen vil oppleve funksjonsfall i alderdommen og dermed også utfordringer med å utføre meningsfulle aktiviteter. Likevel var respondentene fra denne studien optimistiske for deres aktivitetsutførelse i alderdommen (Tabell 3; Tabell 7; Tabell 11). En mulig årsak til at funn fra denne studien og forskningsartikkelen av Dyck et al. (2017, s. 277) motstrider, kan være tidsperspektivet spørsmålene tar utgangspunkt i. Spørreundersøkelsen som denne studien tar utgangspunkt i stiller krav til respondentene om å rapportere ønsker for fremtiden (Vedlegg 1). Forskningsartikkelen som tar for seg hvordan aktivitetsutførelse faktisk endret seg med alderen har på bakgrunn av dette et mer realistisk perspektiv på hvordan den naturlige aldringsprosessen påvirker aktivitetsutførelse (Dyck et al, 2017, s. 283).

4.2.2 Personlige hverdagsaktiviteter

I denne studien er personlige aktiviteter som *kroppsvask*, *dusj* og *lage mat* inkludert, og refereres heretter til som personlige hverdagsaktiviteter (Vedlegg 1). Resultat fra spørreundersøkelsen viste at i alle aldersgruppene er det tilnærmet lik korrelasjon for hyppighet i dag og ønske om hyppighet i alderdommen på aktivitetene *dusj* og *kroppsvask* (Tabell 3). Resultat viste at jo eldre respondentene var, til sterkere var korrelasjonen for aktiviteten *lage mat* (Tabell 3). Dette betyr at aldersgruppen 75-84 år ønsker i større grad at hyppigheten for utførelse skal være lik i alderdommen og i dag, enn de andre aldersgruppene. Deskriptive analyser viste at respondentene i alle aldersgruppene gjennomfører personlige hverdagsaktiviteter hyppig, og at de også ønsker å gjøre dette i alderdommen (Tabell 4-6). Leve hele livet reformen trekker frem at mestring av hverdagsaktiviteter er avgjørende for å leve selvstendig i eget hjem (Meld. St. 15 (2017-2018), s. 130). Ifølge Poulsen og Andresen (2012, s. 223) vil individer se større betydningen av deltakelse i meningsfulle aktiviteter ved aldring fordi det vil ha påvirkning på livskvaliteten og helsen deres. Dermed er deltakelse i personlige hverdagsaktiviteter meningsfulle for individet uavhengig av alder (Tabell 4-6).

Resultat fra denne studien viste at menn i større grad enn kvinner, ønsker å utføre personlige hverdagsaktiviteter med lik hyppighet i alderdommen som i dag (Tabell 7). Gjennomsnittet viste at de kvinnelige og mannlige respondentene ofte gjennomfører personlige hverdagsaktiviteter i dag og at de også ønsker å gjøre dette i alderdommen (Tabell 8; Tabell 9). Derimot viser en rapport av Vaage (2012, s. 131) at kvinner bruker i gjennomsnitt mer tid på personlig hygiene enn menn. Resultat fra denne studien viste at til mer utdanning respondentene har, til større grad ønsker de å utføre personlig aktiviteter med lik hyppighet i alderdommen som de gjør i dag (Tabell 11). Gjennomsnittet viste at alle respondentene ønsker å utføre personlige hverdagsaktiviteter ofte i dag og i alderdommen (Tabell 12-15). Dermed viste resultatene at hyppighet i deltakelse i personlige hverdagsaktiviteter var uavhengig av kjønn og utdanningsnivå (Tabell 7; Tabell 11). Ergoterapeuten har kunnskap om at individer med ulike forutsetninger har ulike behov og meninger om deltakelse i personlige hverdagsaktiviteter (Nilsson & Avlund, 2012, s. 34). Dermed bør ergoterapeuten ha fokus på individets behov og forutsetninger (Aagaard & Langdal, 2019, s. 119).

4.2.3 Husarbeid

Aktiviteter i kategorien husarbeid fra spørreundersøkelsen var *vaske gulv, vaske tak og vegger, vaske klær, rydde inne og vedlikehold av bolig* (Vedlegg 1). Resultat fra denne studien viste at aldersgruppen 75-84 år ønsket i større grad enn de andre aldersgruppene, å gjennomføre aktivitetene *vaske gulv, vaske klær, rydde inne og vedlikehold av bolig* like hyppig i alderdommen som de gjør i dag (Tabell 3). Gjennomsnittet på svarene varierte som vil si at det er stor variasjon i hvor hyppig respondentene utfører husarbeid (Tabell 4-6). Ifølge Nilsson og Avlund (2012, s. 34) er funksjonsfall en naturlig del av aldringsprosessen. Forskning viser at det er en sammenheng mellom deltakelse i aktivitet og selvopplevd helse (Nilsson et al., 2017, s. 175). Man kan dermed anta at dersom respondentene opplever funksjonsfall vil dette påvirke deres selvopplevde helse og derav deltakelse i aktivitet. Dermed viste resultatene til at deltakelse i husarbeid var avhengig av alder (Tabell 3-6).

Om man ser på husarbeid og forskjellen i korrelasjonene for menn og kvinner, viste resultatene til at de mannlige respondentene i større grad ønsker å gjennomføre husarbeid like ofte i alderdommen som de gjør i dag (Tabell 7). Deskriptive analyser viste at kvinnene i større grad enn mennene utfører husarbeid ofte (Tabell 8; Tabell 9). Standardavvikene tilsier at mennene har større variasjon i svarene enn kvinnene (Tabell 8; Tabell 9). En rapport fra 2012 viser at det har vært en økning i deltakelse i husarbeid for menn de siste 50 årene

(Vaage, 2012, s. 83). Dermed viste funnene til at deltakelse i husarbeid er avhengig av kjønn (Tabell 7-9).

Husarbeid for de ulike utdanningsnivåene viste at respondentene ønsker å delta like hyppig i de aktivitetene de gjør i dag også i alderdommen (Tabell 11). Gjennomsnitt viste at respondentene gjør husarbeid i tilsvarende grad, og at ønsker om deltakelse i husarbeid ikke er avhengig av respondentenes utdanningsnivå (Tabell 12-15). Derimot viser en rapport fra 2012 (Vaage, s. 85) at de med høyest utdanning og husholdsinntekt brukte i snitt mindre tid på husarbeid enn de med mindre utdanning og inntekt. I motsetning til rapporten nevnt ovenfor, viste funn fra denne studien at ønsket om hyppighet i deltakelse i aktivitet i dag og i alderdommen ikke var avhengig av utdanningsnivå (Tabell 11).

4.2.3 Utearbeid

Utearbeid innebærer aktivitetene *rydde ute, hagearbeid, snømåking, grusing og bære ved* (Vedlegg 1). Alle aldersgruppene ønsker å gjøre aktivitetene *rydde ute, hagearbeid, snømåking* og *bære ved* med lik hyppighet både i dag og i alderdommen. For aktiviteten *grusing* viste gjennomsnittene at alle aldersgruppene ønsker å gjennomføre aktiviteten med lavere hyppighet enn de andre aktivitetene både i dag og i alderdommen (Tabell 4-6). Forskning viser at deltakelse i aktiviteter som omhandler utearbeid bidrar til å fremme god helse (Hemberg et al. 2022, s. 6). Dette samsvarer med ergoterapeuters kjernekompetanse som viser at deltakelse i hverdagsaktiviteter påvirker helsen (Peoples et al., 2019, s. 26). Resultatene fra studien viste at respondentene vil delta i utearbeid med lik hyppighet i dag og i alderdommen uavhengig av alder (Tabell 4-6).

Gjennomsnittet for menn og kvinner i aktivitetene *rydde ute, hagearbeid, grusing og bære ved* viste at respondentene gjør aktivitetene i tilsvarende grad i dag og i alderdommen (Tabell 8; Tabell 9). For aktiviteten *snømåking* viste resultatene til at kvinner ønsker å gjøre aktiviteten med lavere hyppighet både i dag og i alderdommen (Tabell 9). Forskning av Hemberg et al. (2022, s. 6) viser til at det å tilbringe tid utendørs gjør hverdagen mer meningsfull. Meningsfulle aktiviteter for individer kan være knyttet til personlige interesser (Poulsen & Andresen, 2012, s. 222). På bakgrunn av resultatene fra denne studien kan man anta at de mannlige respondentene har større interesse for aktiviteten *snømåking*, og dermed ønsker å gjennomføre denne aktiviteten hyppigere i alderdommen (Tabell 8).

Respondenter fra alle utdanningsnivåene ønsker å gjøre utarbeid med tilsvarende hyppighet både i dag og i alderdommen. Resultatene viste at for alle utdanningsnivåene var ønsket om hyppighet i deltakelse i aktiviteten grusing mindre enn de andre uteaktivitetene (Tabell 12-15). En kan dermed anta at grusing ikke er en meningsfull aktivitet for respondentene. I følge Legarh og Fogstrup (2012, s. 55) kan individer oppleve utfordringer med å delta i aktivitet som følge av funksjonsfall. Dermed kan man anta at respondentenes ønske om hyppighet i deltakelse i utarbeid kan endre seg om de opplever funksjonsfall senere i alderdommen. Resultatene viste at respondentene ønsker å delta i utarbeid i dag og i alderdommen, uavhengig av deres utdanningsnivå (Tabell 12-15).

4.2.4 Stell av dyr

Flere av respondentene som ønsker å gjøre aktiviteten *stell av dyr* i alderdommen, svarer at de også gjør den i dag (Tabell 3; Tabell 7; Tabell 11). Krysstabeller for aktiviteten viste at flesteparten av respondentene enten aldri eller ofte utfører aktiviteten i dag, og ønsker tilsvarende hyppighet i alderdommen (Figur 1-9). Aktiviteten *stell av dyr* skiller seg fra de andre aktivitetene i spørreundersøkelsen. De andre aktivitetene baserer seg på egenomsorg og ivaretagelse av omgivelser, mens aktiviteten *stell av dyr* innebærer omsorg for andre enn seg selv (Aagaard & Langdal, 2019, s. 119). Forskning av Kalenkosky og Korankye (2021, s. 489) viser at ivaretagelse av kjæledyr er en meningsfull aktivitet som bidrar til økt livskvalitet. Samtidig viser forskning av Enders-Slegers & Hediger (2019, s. 256) at kjæledyr motiverer individer til å være aktive og ha en sunn livsstil. Ivaretagelse av kjæledyr hjelper og individer til å vedlikeholde en daglig rutine, da dyrene trenger jevnlig måltider, turer, stell og oppmerksomhet. Omsorgen individet gir til kjæledyret kan fremme egenomsorgen individet gir til seg selv (Enders-Slegers & Hediger, 2019, s. 257). Man kan anta at ettersom aktiviteten dreier seg om omsorg for andre enn seg selv, vil denne aktiviteten være like meningsfull for respondentene i dag og i alderdommen. Dette vises også gjennom denne studiens funn som tilsier at det er en sammenheng i deltakelse i aktiviteten *stell av dyr* i dag og ønske om deltakelse i alderdommen (Tabell 3; Tabell 7; Tabell 11).

4.2.5 Resultatenes nytteverdi

Ergoterapeuter kan med sin kunnskap om samspillet mellom individ, aktivitet og omgivelser bidra til at eldre kan opprettholde en aktiv og selvstendig hverdag (Poulsen & Andresen, 2012, s. 214). Individer har dessuten rett til å delta i meningsfulle aktiviteter i alderdommen, som vises gjennom Occupational Justice (Morville & Larsen, 2017, s. 193). Resultat fra denne studien viste at individ ønsker å delta i tilsvarende grad i aktiviteter i dag og i alderdommen (Tabell 3; Tabell 7; Tabell 11). Studier som tar for seg individets ønsker og forventninger for aktivitetsdeltakelse i alderdommen innhenter kunnskap som kan være nyttig for ergoterapeuter og andre instanser innen helse- og omsorgstjenesten. Resultatene fra denne studien kan ha nytteverdi i utarbeidelse av fremtidige helsetjenester for å sikre økt aktivitetsdeltakelse, mestring og selvstendighet for individer. Dette skal gjøres uavhengig av alder og funksjonsnivå, som også legges frem i kvalitetsreformen "Leve hele livet" (Meld. St.15 (2017-2018), s. 7). Statistisk vil andelen eldre i befolkningen øke i årene fremover. Dette vil føre til økte kostnader og mangel på tilgjengelige ressurser i helsesektoren (Wettergreen et al., 2019). Fremtidige helsetjenester må på bakgrunn av dette utvikles til å bli bærekraftige, handlingskraftige og effektive, slik at individers rettigheter, behov og ønsker ivaretas. Ergoterapeuten kan bidra i utvikling av bærekraftige helsetjenester med sine kunnskaper om blant annet deltakelse i aktiviteter viktige rolle for helse og livskvalitet (Kristensen, 2017, s. 17). Arbeid med denne oppgaven har vist til manglende forskning på området, og det er dermed behov for ytterligere kunnskap.

4.1 Metodediskusjon

4.1.1 Kvantitativ metode

Kvantitativ metode gir mulighet for å undersøke sammenhengen mellom flere variabler på et gitt tidspunkt (Halvorsen, 2002, s. 66). Dette gjorde det mulig å utforske sammenhengen mellom aktiviteter de gjennomfører i dag og aktiviteter de ønsker å gjennomføre i alderdommen som var hensikten med denne studien. Ved bruk av kvantitativ metode ble resultatene fra undersøkelsen uttrykt i tallverdier (Befring, 2020, s. 103). Dette ga rom for å utføre statistiske analyser for å utforske sammenhengen mellom variablene. Derimot kan kvantitativ metode, i form av spørreundersøkelser med svaralternativ, gi lite utdypende svar (Hjerm & Lindgren, 2011, s. 22). Videre kan kvantitativ metode føre til at individ-fokuset forsvinner på grunn av manglende bakgrunnsinformasjon om respondentenes kontekst. Individfokuset som står sentralt i ergoterapi kommer ikke like tydelig frem ved bruk av

kvantitativ metode (Kielhofner, 2013, s. 56). Individfokus set ses i samspill med komponentene omgivelser og aktivitet, og hvordan dette kan påvirke endelig aktivitetsutførelse (Kielhofner, 2013, s. 56). Spørreundersøkelsen samler ikke inn informasjon om komponentene nevnt ovenfor. Dette kan påvirke respondentenes hyppighet i deltakelse i aktivitetene nevnt i spørreundersøkelsen (Kielhofner, 2013, s. 56). Kvantitativ metode er likevel den foretrukne metoden da den gir mulighet for å se på sammenhengen mellom flere variabler som var studiens formål (Halvorsen, 2002, s. 66).

4.1.2 Innhenting av utvalget

Spørreundersøkelse som metode gir muligheter til å nå ut til mange mennesker (Thrane, 2019, s. 146). Ved å benytte kommunenes nettsider for å nå ut til respondenter, vil spørreundersøkelsen bli formidlet til målgruppen på en kostnadseffektiv måte (Thrane, 2019, s. 146). Det ble derimot ikke annonsert noen andre steder enn på kommunens nettside at det foregikk en spørreundersøkelse. Man kan dermed anta at potensielt relevante respondenter ikke hadde kunnskap om undersøkelsen. Innhenting av respondentutvalget gjennom kommunenes nettside kan videre føre til ekskludering av relevante respondenter. Forskning viser at ekskluderingen kan forekomme hos potensielle respondenter fordi de ikke har tilgang til internett eller manglende digital kompetanse (Helsper, 2009, s. 29). Resultat fra denne studien viste at det var kun ni respondenter i aldersgruppen 85+. Dette kan være et resultat av de overnevnte faktorene som manglende tilgang til internett eller digitalt utenforskap. På bakgrunn av de overnevnte punktene kan det tenkes at det finnes mer hensiktsmessige måter å innhente respondenter til en undersøkelse.

4.1.3 Validitet

Ved presis formulering av spørsmålene i spørreundersøkelsen styrkes validiteten (Halvorsen, 2002, s. 96). Undersøkelsen benytter lukkede spørsmål med svaralternativ. Dette kan styrke respondentenes forståelse av spørsmålet ved å minimere rom for tolkning av spørsmålet (Halvorsen, 2002, s. 96). Ved at spørsmålene inneholder enkle og forståelige ord, legger dette til rette for at flest mulig av respondentene forstår de ulike spørsmålene og svaralternativene (Eikemo & Clausen, 2012, s. 27). Selv om undersøkelsen benytter lukkede spørsmål og forståelig ord kan man likevel ikke med sikkerhet si at alle respondentene har forstått spørsmålsformuleringen (Eikemo & Clausen, 2012, s. 26). Dersom respondentene tolker spørsmålene ulikt, vil dette kunne føre til at de også svarer på ulikt forståelsesgrunnlag. Dette

kan påvirke undersøkelsens validitet som videre vil kunne påvirke resultatene (Hjerm & Lindgren, 2011, s. 32).

Skalaen “ofte til aldri” legger ikke til rette for at alle respondentene kan identifisere seg med et av svaralternativene (Halvorsen, 2002, s. 117). Spørreundersøkelsen benytter nevnt skala, og det er ikke vedlagt en forklaring på hva som menes med de ulike svaralternativene. Ulik tolkning av svaralternativene vil påvirke spørreundersøkelsens validitet ved at resultatene ikke nødvendigvis er representative for respondentenes egentlige hyppighet i gjennomførelsen av aktivitetene (Eikemo & Clausen, 2012, s. 29). Ettersom anvendt skala gir rom for tolkning hos respondentene vurderes den til å være upresis. Resultat fra denne studien viste lav svarprosent for alle gruppene på svaralternativene *sjelden* og *av og til* (Figur 1-9). En mulig årsak til dette kan være at respondentene opplever svaralternativene som upresise, og dermed ikke identifiserer seg med svaralternativene. For å minimere tolkning hos respondentene kan man ha en forklaring til hva som menes med hvert svaralternativ eller heller velge begreper som er mer målbare for respondentene, slik som “daglig”, “ukentlig”, “månedlig” og “aldri” (Eikemo & Clausen, 2012, s. 26; Halvorsen, 2002, s. 99).

4.1.4 Etikk

Etiske retningslinjer er viktige å ta hensyn til når man gjennomfører forskning (NESH 2021, s.17; Befring, 2020, s. 32). Respondentene har frivillig deltatt i undersøkelsen ettersom de har oppsøkt den på nett og gjennomgått et informasjonsskriv før gjennomførelse av undersøkelsen. Dette følger forskningsetiske retningslinjer som fastslår verdien av frivillig deltakelse (NESH, 2021, s. 17). Likevel kan respondentens forståelse av informasjonsskrivet variere, og man kan ikke være sikker på at alle respondentene har forstått innholdet. På bakgrunn av respondentenes anonymitet i undersøkelsen er det heller ikke mulig å oppsøke respondentene for å forsikre seg om at samtykke til deltakelse er gitt på forstått og frivillig grunnlag. Videre kan man anta at respondentens anonymitet i undersøkelsen kan føre til en lavere terskel for å svare uærlig på spørsmålene. Samtidig vil det å ivareta respondentenes anonymitet bidra til å følge etiske retningslinjer da respondentenes personlige integritet og privatliv blir vernet (Befring, 2020, s. 32).

4.1.5 Dataanalyse

Korrelasjonsanalyse er ifølge Solbakken (2019, s. 105) den foretrukne måten å benytte for å utforske sammenhengen mellom flere variabler. Studiedesignet i denne studien gjør det mulig å utforske sammenhengen mellom variabler på et gitt tidspunkt (Halvorsen, 2002, s. 66). For å videre utforske denne sammenhengen kunne det vært hensiktsmessig å gjennomføre regresjonsanalyser for å utforske årsak og sammenheng (Thrane, 2019, s. 62). Derimot har studien et tverrsnitt studiedesign som gjør det utfordrende å fastslå årsak-virkning-forhold, og på bakgrunn av dette ble det ikke gjennomført regresjonsanalyser (Thrane, 2019, s. 146; Halvorsen, 2002, s. 66). Dersom spørreundersøkelsen hadde blitt gjennomført igjen med samme gruppen ved et senere tidspunkt, kunne en regresjonsanalyse vist årsak-virkning-forhold mellom variablene deltakelse i aktivitet nå og i alderdommen (Halvorsen, 2002, s. 66). Gruppen hadde ingen tidligere erfaring med kvantitativ forskning. Analysemetodene som ble anvendt ble valgt på bakgrunn av blant annet begrensninger i tid og erfaring. Det er dermed grunnlag for å tro at en annen analysemetode kunne gitt et bedre svar på problemstillingen.

Som tidligere nevnt ble 42 respondenter som enten ikke hadde oppgitt alder, eller oppgitt alder som ikke samsvarte med inklusjonskriteriene, fjernet fra datamaterialet. Derimot var det to respondenter som ikke hadde oppgitt kjønn, og disse ble ikke fjernet. Det ble foretatt en vurdering av hvor mye disse to respondentene ville påvirke resultatene, og det ble konkludert med at det ikke ville gi betydelige utslag. I midlertidig ble det foretatt samme vurdering av de 42 respondentene som ikke samsvarte med alderskriteriene, og disse ble vurdert til å være en såpass stor gruppe at de kunne påvirket resultatene om de ikke ble fjernet.

5.0 Konklusjon

I denne studien har vi utforsket følgende problemstilling:

Hva er sammenhengen mellom hvor ofte personer i aldersgruppen 55 år og eldre utfører hverdagsaktiviteter i dag og ønsket hyppighet i utførelse av de samme hverdagsaktiviteter i alderdommen?

Formålet med denne studien var å få en forståelse for hvor hyppig personer 55 år og eldre utfører aktiviteter i dag, og hvilken sammenheng dette har med ønsker om hyppighet i

aktivitetsdeltakelse i alderdommen. Sammenhengen ble utforsket på bakgrunn av tre demografiske data: alder, kjønn og utdanningsnivå. Hovedfunn fra denne studien viste at personer i stor grad ønsket å gjennomføre aktiviteter like hyppig i alderdommen som de gjør i dag. Dette vises gjennom korrelasjonsanalyser hvor alle aktivitetene i de tre demografiske gruppene viste til signifikante positive korrelasjoner (Tabell 3; Tabell 7; Tabell 11).

Tidligere forskning viser til funn som både samsvarer og motstrider med denne studiens funn. Forskning som tar for seg ønsker og forventninger for fremtiden viser at de fleste ønsker å gjennomføre de samme aktivitetene i alderdommen som de gjør i dag (Marken, 2005, s. 69). Forskning som ser tilbake på hvordan deltakelse i aktivitet faktisk har endret seg med alderen, viser en endring i deltakelse på bakgrunn av endringer i individets forutsetninger (Dyck et al., 2017, s. 277). Dette støttes også opp av teori om aldringsprosessen som fastslår at funksjonsfall er en naturlig del av aldringsprosessen (Nilsson & Avlund, 2012, s. 34).

Funn fra denne studien og tidligere forskning kan benyttes til å tilrettelegge for en aldringsprosess hvor deltakelse i hverdagsaktiviteter står sentralt. Dette vil bidra til at individer opplever en trygg og verdig alderdom (Meld. St. 15 (2017-2018), s. 7). Her kan ergoterapeuter bidra ved å fremme sin kunnskap om verdien av deltakelse i hverdagsaktiviteter (Kristensen, 2017, s. 17). Dette vil kunne bidra til bærekraftige helsetjenester som kan bidra til en økt balanse mellom omsorgstjenestenes kapasitet og den økende befolkningen (Wettergreen et al., 2019).

Litteraturliste

- Befring, E. (2020). *Sentrale forskningsmetoder- med etikk og statistikk*. Cappelen Damm Akademisk.
- Dyck, D.V., Mertens, L., Cardon, G., Cocker, K.D. & Bourdeaudhuij, I.D. (2017). *Opinions Toward Physical Activity, Sedentary Behavior, and Interventions to Stimulate Active Living During Early Retirement: A Qualitative Study in Recently Retired Adults*. *Journal of aging and physical activity*, 25(2), 277-286. <https://doi.org/10.1123/japa.2015-0295>
- Eikemo, T.A. (2012). Forberedelse av data. I T. A. Eikemo & T. H. Clausen (Red.), *Kvantitativ analyse med SPSS: En praktisk innføring i kvantitative analyseteknikker*. (s. 50-82). Tapir Akademisk Forlag.
- Eikemo, T.A. & Clausen, T.H. (2012). *Kvantitativ analyse med SPSS: En praktisk innføring i kvantitative analyseteknikker*. (2. utg.). Tapir Akademisk Forlag.
- Enders-Slegers, M. J., & Hediger, K. (2019). *Pet ownership and human–animal interaction in an aging population: rewards and challenges*. *Anthrozoös*, 32(2), 255-265. <https://doi.org/10.1080/08927936.2019.1569907>
- Folkehelseinstituttet (2021, 8. Juli). *Forventet levealder i Norge*. <https://www.fhi.no/nettpub/hin/samfunn/levealder/>
- Halvorsen, K. (2002). *Forskningsmetoder for helse- og sosialfag – en innføring i samfunnsvitenskapelig metode* (2.utg). Cappelen akademisk forlag.
- Helse- og omsorgstjenesteloven. (2011). *Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester* (LOV-2011-06-24-30). Lovdata. https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30#KAPITTEL_1
- Helsebiblioteket (u.å.). *Kunnskapsbasert praksis*. <https://www.helsebiblioteket.no/kunnskapsbasert-praksis>
- Helsedirektoratet (2021, 23.juni). *1.2. Demografiske endringer*. <https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/omsorg-2020--arsrapport-2020/statistikk/demografiske-endringer>
- Helsper, E. (2009). *The aging internet: digital choice and exclusion among the elderly*. *Working with Older People*. 13(4), 28-33. <https://doi.org/10.1108/13663666200900068>
- Hemberg, J., Näsman, M., & Nyqvist, F. (2022). *Meaningfulness among frail older adults receiving home-based care in Finland*. *Health Promotion International*, 37(2). <https://doi.org.galanga.hvl.no/10.1093/heapro/daab087>

- Hjerm, M. & Lindgren, S. (2011). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig analyse*. Gyldendal akademisk.
- Kalenkowsky, C., M. & Korankye, T. (2021). *Enriching Lives: How Spending Time with Pets is Related to the Experiential Well-Being of Older Americans*. *Applied Research in Quality of Life*, 489–510. <https://doi.org/10.1007/s11482-020-09908-0>
- Kielhofner, G. (2013). *Ergoterapi i praksis – det begrepsmessige grundlag* (2.utg). Munksgaard.
- Kristensen, H.K. (2017). Præsentation af aktivitetsvidenskab i et nordisk perspektiv. I H.K. Kristensen, A.B. Schou & J.P. Mærsk (Red.), *Nordisk aktivitetsvidenskab* (s. 17-26). Munksgaard.
- Legarth, K.H. & Fogstrup, I.H. (2012). Ergoterapeuters og fysioterapeuters arbeidsoppgaver, roller, redskaber og metoder på ældreområdet. I M. Andresen & D. V. Poulsen, (Red.), *Ergoterapi og fysioterapi til ældre*. (s. 53-76). Munksgaard.
- Marken, M.D. (2005). *One step ahead: Preparing the senior center for 2030*. *Activities, Adaptation & Aging*, 29(4), 69-84. https://doi.org/10.1300/J016v29n04_05
- Meld. St. 15 (2017-2018). *Leve hele livet - en kvalitetsreform for eldre*. Helse- og omsorgsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/contentassets/196f99e63aa14f849c4e4b9b9906a3f8/no/pdfs/stm201720180015000dddpdfs.pdf>
- Morville, A. & Larsen, A.E. (2017). Occupational justice – at fremme retten til aktiviteter. I H.K. Kristensen, A.B. Schou & J.P. Mærsk (Red.), *Nordisk aktivitetsvidenskab* (s. 193-211). Munksgaard.
- NESH. (2021). *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora*. Den nasjonale forskningsetiske komite for samfunnsvitenskap og humaniora. <https://www.forskningsetikk.no/globalassets/dokumenter/4-publikasjoner-som-pdf/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-og-humaniora.pdf>
- Ness, N.E. (2016). *Hverdagsmestring*. *Ergoterapeuten*, 16(1). 32-37.
- Nilsson, C. & Avlund, K. (2012). Normal aldring og aldring med sykdom. I M. Andresen & D. V. Poulsen, (Red.), *Ergoterapi og fysioterapi til ældre*. (s. 31-40). Munksgaard.
- Nilsson, I., Lundevaller E. H. & Fisher, A. G. (2017). *The Relationship between Engagement in Leisure Activities and Self-Rated Health in Later Life*. *Activities, Adaptation & Aging*, 41(2), 175-190. <https://doi.org/10.1080/01924788.2017.1306384>
- Norsk ergoterapiforbund. (2018). *Ergoterapeutens yrkesetiske retningslinjer*. <https://ergoterapeutene.sharepoint.com/:w:/g/EZmYMwTeZVFHlj4s8xDDYwABRyvI0XWFQobjqHGmGyk8xQ?rttime=nU-0NAo32kg>

- Peoples, H., Brandt, Å. & Pedersen, U. (2019). Introduktion til ergoterapi. I Å. Brandt, H. Peoples & U. Pedersen (Red.), *Basisbog i ergoterapi* (s. 25-31). Munksgaard.
- Poulsen, D.V. & Andresen, M. (2012). Ergoterapeutisk og fysioterapeutisk praksis. I M. Andresen & D.V. Poulsen, (Red.), *Ergoterapi og fysioterapi til ældre* (s. 203-226). Munksgaard.
- Solbakken, S. S. (2019). *Statistikk for nybegynnere*. Fagbokforlaget.
- Statistisk sentralbyrå. (2021). *Fakta om befolkningen*. [Statistikk].
<https://www.ssb.no/befolkning/faktaside/befolkningen>
- Thrane, C. (2019). *Kvantitativ metode: En praktisk tilnærming*. Cappelen Damm Akademisk.
- Vaage, O.F. (2012). *Tidene skifter - tidsbruk 1971-2010*. SSB.
<https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/sa125/sa125.pdf>
- Wettergreen, J., Ekornrud, T. & Abrahamsen, D. (2019). *Eldrebølgen legger press på flere omsorgstjenester i kommunen*. SSB. <https://www.ssb.no/helse/artikler-og-publikasjoner/eldrebolgen-legger-press-pa-flere-omsorgstjenester-i-kommunen>
- Aagaard, M. & Langdal, I. (2019). Grunnleggende verdier og etik i ergoterapi. I Brandt, Å., Peoples, H. & Pedersen, U. (Red.), *Basisbog i Ergoterapi* (s. 111-149). Munksgaard.

Vedlegg 1

Invitasjon til å delta i forskningsprosjekt "Standardiserte eller fleksible løsninger i møte med en aldrende befolkning".

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å samle informasjon om hva personer 55+ ser for seg er viktig for å opprettholde en aktiv alderdom.

Her gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg:

Formålet med studien er å samle erfaringer om hva personer 55+ i Nord-Gudbrandsdalen ser for seg skal til for å opprettholde en aktiv alderdom når den tid kommer. Informasjonen vi får gjennom denne undersøkelsen vil benyttes av Region Nord-Gudbrandsdalen til å planlegge utviklingen av helsetjenestene i regionen i fremtiden.

Problemstillingen som skal utforskes er: Hvordan ser mennesker 55+ for seg at hverdagsmestring og aktiv alderdom skal opprettholdes i fremtiden?

Resultatene vil i tillegg bli benyttet av studenter ved NTNU Gjøvik i sine Bacheloroppgaver, og av ansatte ved NTNU Gjøvik til vitenskapelige publikasjoner.

Førsteamanuensis Linda Stigen og Førsteamanuensis Øyfrid Larsen Moen ved NTNU Gjøvik er prosjektansvarlige for studien.

Du får invitasjon til å delta i denne studien fordi du bor i regionen og er eldre enn 55 år. Vi tenker derfor at du har viktig informasjon som vi kan lære av og håper du vil delta i denne undersøkelsen.

Hva innebærer det for deg å delta?

Deltakelse i studien vil innebære at du fyller ut spørreundersøkelsen som tar ca 20 min. Ingen informasjon du bidrar med vil bli knyttet tilbake til deg, og resultatene kommer til å bli analysert på gruppenivå.

Her kommer noen spørsmål om deg:

Alder

Kjønn

Kvinne

Mann

Annet

Jeg bor i følgende kommune:

Dovre

Lesja

Lom

Sel

Skjåk

Vågå

Ønsker ikke svare

Sivilstand

- Samboer/gift/partner
- Skilt/enslig
- Enke/enkemann

Hva er din høyeste fullførte utdanning?

- Ingen fullført utdanning
- Folkeskole / framhaldskole / realskole / ungdomsskole
- Gymnas / videregående skole
- Høgskole / universitet (inntil 4 år)
- Høgskole / universitet (mer enn 4 år)

Hvilken beskrivelse passer best for din situasjon i dag?

- Arbeider fullt (32 timer eller mer pr uke)
- Arbeider deltid
- Hjemmeværende
- Alders- eller førtidspensjonist
- Pensjonist, men arbeider litt etter behov (mindre enn 20%)
- Arbeidsufør
- Arbeidsledig
- Yrkesrettet attføring
- Student
- Annet

Boforhold

- Selveier enebolig/leilighet
- Selveier gårdsbruk
- Borettslag/boligaksjeselskap
- Leier eller disponerer på annen måte
- Annet

Nå vil vi stille deg noen spørsmål om dine hverdagsaktiviteter

Hvor ofte gjør du følgende aktiviteter i hjemmet?

	Ofte	Av og til	Sjelden	Aldri
Kroppsvask	☐	☐	☐	☐
Dusj	☐	☐	☐	☐
Vaske gulv	☐	☐	☐	☐
Vaske tak/vegger	☐	☐	☐	☐
Vaske klær	☐	☐	☐	☐
Rydde inne	☐	☐	☐	☐
Rydde ute / i uthus	☐	☐	☐	☐
Lage mat	☐	☐	☐	☐
Hagearbeid (årtidsavhengig)	☐	☐	☐	☐
Snømåking (årstidsavhengig)	☐	☐	☐	☐
Grusing	☐	☐	☐	☐
Bære ved	☐	☐	☐	☐
Vedlikehold av bolig	☐	☐	☐	☐
Stell av dyr	☐	☐	☐	☐

Hvor ofte vil du ønske å gjøre følgende aktiviteter i hjemmet i alderdommen?

	Ofte	Av og til	Sjelden	Aldri
Kroppsvask	☐	☐	☐	☐
Dusj	☐	☐	☐	☐
Vaske gulv	☐	☐	☐	☐
Vaske tak/vegger	☐	☐	☐	☐
Vaske klær	☐	☐	☐	☐
Rydde inne	☐	☐	☐	☐
Rydde ute / i uthus	☐	☐	☐	☐
Lage mat	☐	☐	☐	☐
Hagearbeid (årstidsavhengig)	☐	☐	☐	☐
Snømåking (årstidsavhengig)	☐	☐	☐	☐
Grusing	☐	☐	☐	☐
Bære ved	☐	☐	☐	☐
Vedlikehold av bolig	☐	☐	☐	☐
Stell av dyr	☐	☐	☐	☐

I hvilken grad tror du følgende tjenester vil gjøre at du i alderdommen kan bo lenger hjemme?

	Meget stor grad	Ganske stor grad	Noen grad	Liten grad	Ikke i det hele tatt	Vet ikke
Hjemmehjelp fra kommunen eller privat virksomhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vaskehjelp	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hjemlevering av mat eller dagligvarer fra butikk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hjelp til å måke eller grusing	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hjelp til hagearbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hjelp til gressklipping	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hjelp til å bære ved	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hjelp til trening eller fysisk aktivitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Besøktjeneste	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Se bort fra det som kommer under her!

Mottar du kommunale hjemmetjenester

- Ja
- Nei
- Mottok tidligere

Hvilke kommunale hjemmetjenester mottar du?

i Dette elementet vises kun dersom alternativet «Ja» er valgt i spørsmålet «Mottar du kommunale hjemmetjenester»

Ønsker du kommunale tjenester nå?

- ja, men ikke fått innvilget
- nei